

Podle metode anglo-ameriških okupatorjev v Trstu

Najnovije vesti o podlih, popolnoma nezakonitih ukrepih angloameriških okupacijskih oblasti proti demokratičnim ljudskim množicam na Svobodnem tržaškem ozemlju je ves slovenski narod sprejel z izrazi skrajnega ogorčenja in odločnega protesta. Imperialistična justica si je po direktivah svojih monopolističnih agentov tokrat drznila očitirati in postaviti pred sodišče skupino najdoslednejših borcev za demokracijo — partizanov zato, ker so nosili svoje partizanske uniforme, in jih obložili po paragrafu 42. proglasa Zavezniške vojne uprave, ki ga Varnostni svet sploh še ni potrdil. Ta samovoljni ukrep okupacijskih oblasti v Trstu je nov, skrajno perfiden poizkus v vrsti krivičnih in nasilnih ukrepov ter terorističnih policijskih akcij imperialističnih okupatorjev s ciljem, da bi onemogli sleherni spomin na slavno partizansko borbo, da bi zatrli široko demokratično gibanje tržaških množic, da bi Trst spremenili v svojo kolonijo.

Zaman so bile spletke reakcionarnih krogov ob vprašanju povojne ureditve Trsta na mednarodnih konferencah; napredne delegacije s Sovjetsko zvezo na čelu so izbojevale demokratičen instrument bodoče ureditve Trsta — statut Svobodnega tržaškega ozemlja. Propadli so tudi vsi hujšakški poizkusi zapadnih monopolistov, da bi ob vzkorajanju Jugoslovanske armade v priključeno ozemlje Slovenske Primorske inšercirali vojaške spopade in omajali mir v tem delu Evrope. Zato so angloameriški imperialisti in njihovi neofašistični tržaški lakajji skušali dokazati upravičenost bivanih okupacijskih čet na STO-ju z vrsto provokacijskih in terorističnih incidentov, da ne omenjamo lažnega vika in krika Hearstovega tiska in njegovih tržaških hujšakških pisnov. Med te zločine uršamo bombni napad neofašističnih elementov na partizansko zborovanje dne 21. decembra pri Sv. Antonu, ki se je — kot je pod okupacijsko upravo STO-ja običaj — končal z napadom policije na mirno zborovanje partizanov.

Načrtno sovraštvo ZVU proti demokratičnim ljudskim organizacijam STO-ja se je po petnajstem septembru le še stopnjevalo, namesto da bi spričo statuta STO-ja tudi ZVU pričela spoštovati vsaj osnovna načela in demokratične pravice, ki so zajamčene tržaškemu prebivalstvu s statutom. Vrstili so se ukrepi o prepovedi delavnosti Rdečega križa in Socialnega skrbstva, prepoved proslave praznika miru antifašističnih žena ter prepoved udeležbe tujih zastopnikov na kongresu tržaške mladine, dočim so odklonili mladini dvorano za ustanovni kongres. Se več! Policija je te dni izpustila fašistične teroriste ter dovolila ponovno ustanovitev njihovega krožka »Oberdan«, čigar člani so 21. decembra preteklega leta vrgli bombo proti množici tržaških delavcev in partizanov. Iste metode in manevri so to, kot so jih uporabljali že ob zločinških umorih mladinke Vrabčeve in delavca Cragstagne: morilec so obsodili na skrajno nizko kazen ali jih celo izpustili, medtem ko so stavljujoče delavce ladjedelnice sv. Marka — ogorčene spričo teh zločinov — obsodili na dobo do enega leta ječe.

Pravi cilj vseh teh kolonialnih metod zatiranja demokratičnega gibanja na STO-ju je bil jasen že od vsega početka. Kakor so prej rovarili proti sporazumu glede vprašanja statuta, tako sedaj angloameriški krogi zavladaujejo imenovanje guvernerja, pri čemer jim pokorno služi De Gasperijeva reakcionarna vlada. Tržaški agenti teh imperialističnih krogov so zato ob tej priliki v polno zadovoljstvo svojih gospodarjev zagnali divjo kampanjo v svojih lističih proti imenovanju guvernerja. Ističasno pa dopisniki tujega imperialističnega tiska v Trstu lansirajo v svet provokatorske vesti o »streljanjih na meji« in »vdorih jugoslovanskih vojakov« na STO — kar prav te dni tendenciozno vrši dopisnik »United Press«. Te popolnoma izmišljene vesti naj bi preslepilo svetovno javnost in ji prikrije vrsto antidemokratičnih ukrepov ZVU-ja. Cilj imperialistične politike angloameriških monopolistov pa je kljub vsem lažnim vestem in hujšakški propagandi vendarle dovolj očiten; tržaške množice so na te naklepe odločno odgovorile: Trst ne bo nikoli ameriška kolonija!

Najnoviji ukrep angloameriških oblasti v Trstu sodi po svoji moralni »kvaliteti« nedvomno v vrsto ogabne kampanje s fojambi, ki so jo neofašistični mrhovinarji uprizorjali s trupli fašistov in vojnih zločincev. Vendar je zamisel, postaviti antifašistične borce v partizanskih uniformah pred sodišče, v vsej svoji ostrini naperjena proti slehernemu naprednemu gibanju v svetu, ne glede na dejstvo, da je bilo predvsem mišljeno onemajenje spomina narodno-osvobodilnega gibanja, v katerem so se borili obtoženi partizani. Tržaške imperialiste in njihove lakaje bode v oči Zveza primorskih partizanov, ki je ena izmed najbolj borbenih organizacij tržaških demokratičnih množic. Zato so organizirali teroristične bombe napade, zato so postavili skupino članov Zveze primorskih partizanov pred sodišče. Na tak nesramen način bi radi

SEJA PREZIDIJA LJUDSKE SKUPŠČINE FLRJ Ratificirane so pogodbe o prijateljstvu, sodelovanju in vzajemni pomoči z Bolgarijo, Madžarsko in Rumunijo

Prezidij je sprejel predlog maršala Tita o reorganizaciji ministrstev zvezne vlade in rekonstrukciji vlade

Beograd, 9. januarja.

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ je imel večeraj dopolne sejo, na kateri so ratificirali pogodbe o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči med FLRJ in LR Bolgarijo, republiko Madžarsko in Rumunijo. Na isti seji Prezidija je bila rekonstruirana vlada FLRJ.

Slovesni ratifikaciji pogodb so prisostvovali veleposlaniki Sovjetske zveze Anatolij Josifovič Lavrentijev, Poljske republike Jan Karol Wende in rumunske LR Teodor Rudenko, pooblaščen minister republike Madžarske Zoltan Szanto, odpravnik poslov češkoslovaškega veleposlanstva Arnošt Karpíšek in odpravnik poslov poslanštva LR Bolgarije Kacarov in LR Albanije Pečo Kadžin.

Sejo je začel predsednik Prezidija dr. Ivan Ribar in predlagal tale dnevni red: 1. predlog o ratifikaciji pogodb o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči med FLRJ in LR Bolgarijo; pogodbe o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči med FLRJ in republiko Madžarsko in pogodbe o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči med FLRJ ter Rumunijo; 2. predlog predsednika vlade FLRJ o izpremembi in reorganizaciji vlade FLRJ; in 3. predlog predsednika vlade FLRJ o rekonstrukciji vlade FLRJ.

Po govoru podpredsednika zvezne vlade Edvarda Kardelja o pomenu pogodb, sklenjenih z Bolgarijo, Madžarsko in Rumunijo, je Prezidij soglasno ratificiral predložene pogodbe.

Zatem so prešli na drugo točko dnevnega reda — predlog o reorganizaciji vlade FLRJ.

Sekretar Prezidija Mile Peruničić je prečital predlog predsednika zvezne vlade o spremembah v organizaciji vlade FLRJ. Ta predlog se glasi:

1. da se iz dosedanjih ministrstev za industrijo izločijo posli težke industrije in prenesejo v pristojnost ministrstva za težko industrijo, ki bo ustanovljeno v ta namen kot vsezvezno ministrstvo. Ministrstvo za težko industrijo bo prevzelo tudi posle težke industrije ministrstva za rudarstvo, ki jih bo določila vlada FLRJ.

2. da se posli lahke industrije prenesejo iz dosedanjega ministrstva za industrijo v pristojnost ministrstva za lahko industrijo, ki bo kot zvezno — republiško ministrstvo v ta namen ustanovljeno.

3. da se iz dosedanjega ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo izločijo posli kmetijstva in izroče v pristojnost ministrstva za kmetijstvo vlade FLRJ, ki se kot zvezno — republiško ministrstvo v ta namen ustanovi.

4. da se iz dosedanjega ministrstva kmetijstva in gozdarstva prenesejo posli gozdarstva v pristojnost ministrstva za gozdarstvo, ki se mora kot zvezno-republiško ministrstvo v ta namen ustanoviti.

5. da se v soglasju s točko 1 do 4 ukijeta dosedanja ministrstva za industrijo in ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo.

Govor maršala Tita

o reorganizaciji ministrstev zvezne vlade

Ob tem predlogu je dal predsednik dr. Ivan Ribar besedo predsedniku vlade maršalu Josipu Brozu Titu. Maršal Tito je rekel:

Tovariši!

Takoj preidem k stvari, ker nimam mnogo pripomniti. Na podlagi čl. 74, 13. in 15. točke naše Ustave se lahko v zvezi vladi izvedejo gotove izpremembe, oziroma reorganizacija resornih ministrstev. Naše gospodarstvo zahteva danes takšno reorganizacijo in takšne izpremembe; tukaj pa ne gre za kakšne politične motive, temveč za potrebe in zahteve našega gospodarstva.

Naše kmetijstvo in gozdarstvo sta ogromen gospodarski aparat. Doselej je bilo zelo težko izvajati pravilno gospodarsko politiko v našem gozdarstvu skladno s kmetijstvom. Zato sem mnenja, da moramo gozdarstvo ločiti od kmetijstva. Kmetijstvo samo na sebi je ogromna naloga resornega ministrstva tem bolj, ker je zaostalo in ker ga moramo dvigniti na višjo stopnjo. Gozdarstvo, kot ena najvažnejših panog gospodarstva zlasti v petletnem planu pa prav tako zahteva, da mu posvečamo največjo skrb, da vodimo gozdarstvo politiko. Gozdovi se sedaj pri nas izkoriščajo štirikratno, ker zahtevajo potrebe našega plana. To izkoriščanje gozdov pa je precej neracionalno. Zelo malo delamo za pogodžitev naših tal, glede samega izkoriščanja pa se ne vodi zadosti pravilna politika. Vse to, kliče po ustanovitvi resornega ministrstva za gozdove, ki bo delalo na tem.

Glede našega ministrstva za industrijo in rudarstvo sem mnenja, da je potrebno iz tega ministrstva oddvojiti panogo težke industrije. Kajti za nas je ogromnega pomena naše rudarstvo, ki je po svoji tehniki opremljeno precej zaostalo. Ta panoga našega gospodarstva, v kateri moramo izvesti racionalizacijo, je poka-

zala pri dosedanjem izvajanju naše prve petletke vrste slabosti. Zato moramo rudarstvo oddvojiti od panoge težke industrije ter posvetiti največjo pozornost našim rudnikom in ogromnemu številu delavcev, ki delajo v njih, kakor tudi otvarjanju novih rudnikov ter njihovi racionalizaciji.

Tovariši, izvedba naše petletke je odvisna od izpolnitve nalog, ki so postavljene v planu. Nadaljnji napredek razvoja naše industrije, industrializacije in elektrifikacije naše države je odvisen od naše težke industrije. Zategadelj sem mnenja, da je zelo važno in neohodno potrebno, organizirati našo težko industrijo pod vodstvom posebnega ministrstva za težko industrijo. Ogromne naloge, ki nas čakajo na tem področju, nujno zahtevajo ustanovitev ustreznega resornega ministrstva.

Ko se ravnava po predpisu čl. 74 naše Ustave ter imam pred očmi ogromne potrebe našega gospodarstva in naše države, predlagam obrazložene izpremembe v organizaciji resornih ministrstev zvezne vlade. Tovariši člani Prezidija, prosim vas, da sprejmete ta moj predlog s prepričanjem, da je to kar delamo v interesu najboljšega izpolnjevanja velikih in težkih nalog, ki stojijo pred nami med izvajanjem petletnega plana.

Govor maršala Tita so navdušeno pozdravili. Predlog o reorganizaciji ministrstev zvezne vlade je Prezidij soglasno sprejel.

Rekonstrukcija zvezne vlade

Zatem so prešli na zadnjo točko dnevnega reda, na rekonstrukcijo vlade FLRJ. Sekretar Mile Peruničić je prečital predlog predsednika ministrskega sveta FLRJ maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita o razrešitvi dolžnosti ministra za industrijo Borisa Kidriča, ministra za trgovino in preskrbo Zajma Šarca, ministra za kmetijstvo in gozdarstvo dr.

IZ DANASNJE ŠTEVILKE:

Seja Prezidija Ljudske skupščine. Govor Edvarda Kardelja. Protizakoniti postopek ZVU-ja s partizanskimi borci. Pomen in naloge uprave nedržavnih gozdov. Kako je nastal film »Partizanske bolnice« VI. kongres KP Italije.

Govor podpredsednika zvezne vlade E. Kardelja ob ratifikaciji

Na večerajšnji seji Prezidija Ljudske skupščine FLRJ je imel ob ratifikaciji pogodb o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči, sklenjenih med FLRJ in LR Bolgarijo, republiko Madžarsko in Rumunijo podpredsednik zvezne vlade Edvard Kardelj tale govor:

Tovariši! Kakor je razvidno iz dnevnega reda te seje, predlaga danes zveza vlade Prezidiju Ljudske skupščine naše republike v ratifikacijo tri pomembne dokumente, tri zgodovinske pogodbe s tremi sosednimi državami, in sicer:

1. Pogodbo o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči med FLRJ Jugoslavijo in LR Bolgarijo, ki sta jo podpisala 27. novembra 1947. leta v Evksinogradu predsednik vlade FLRJ tov. Tito in predsednik vlade LR Bolgarije Georgij Dimitrov.

2. Pogodbo o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči med FLRJ in republiko Madžarsko, ki sta jo podpisala 8. decembra 1947. leta v Budimpešti predsednik vlade FLRJ tov. Tito in predsednik vlade republike Madžarske Lajos Dinnyes.

3. Pogodbo o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči med FLRJ in LR Rumunijo, ki sta jo podpisala 19. decembra 1947. leta v Bukarešti predsednik vlade FLRJ tovariš Tito in predsednik rumunske vlade Petru Groza.

Porabil bi preveč besed, če bi hotel posebej dopolniti upravičenost in izredni zgodovinski pomen teh treh dokumentov, ki nosijo podpise tovariša Tita. Vsakomur, ki je vsaj malo poučen o zgodovini odnosov med temi državami v preteklosti, zlasti v zadnjih letih stare Jugoslavije, bo jasno, da so lahko taki dokumenti nastali samo kot rezultat velikih in značilnih sprememb, ki so nastopile tako v vsaki izmed teh držav posebej, kakor tudi v njihovih medsebojnih odnosih na splošno. Te pogodbe nam predvsem govore o tem, da je končana na Balkanu in Podonavju neka dolgotrajna, kruta in krvava imperialistična igra, ki je mnogo časa zastrupljala odnose med narodi v tem delu Evrope, povzročala medsebojne spopade in jih podrejala silnemu imperialističnemu izkoriščanju. Dovolj je torej, če ugotovimo samo to dejstvo, pa nam bo jasen prelomni zgodovinski pomen pogodb, ki so vam predložene v ratifikacijo. Ni slučajno, da je podpis teh pogodb spremljala besna klevetniška gonja reakcionarnih sil kapitalističnega sveta in globoko nezadovoljstvo tistih imperialističnih ekspanzionistov, ki se čutijo užaljene in oškodovane vedno, kadar se jim zmanjša možnost zasluževanja in izkoriščevanja drugih narodov ali pa vmešavanja v notranje zadeve drugih držav. Njihovo nezadovoljstvo gotovo ni brez razloga. Te pogodbe so izraz krepke volje balkanskih in podonavskih narodov, da ne bodo več igrali vloge tujega orodja, ampak hočejo biti samostojni in sami odločati o svoji usodi.

Pot k temu velikemu cilju, ki se sedaj uresničuje, ni bila lahka. Balkanski in podonavski narodi so se borili za svoje resnično samostojnost ne samo proti svojim neposrednim zatiral-

cem, ampak tudi proti vsem drugim imperialistom, ki so spremenili vladajoče klike teh narodov v orodje svoje imperialistične politike in gospodarske zasluževanja. Odkrit pritisk, podžiganje medsebojnih spopadov, poseben podonavski režim na škodo podonavskih držav, podkupovanje vlad in dinastij teh držav z ustvarjanjem najrazličnejših imperialističnih spletk, gospodarsko izkoriščanje in zaviranje gospodarskega razvoja teh držav itd. itd. — glejte taka je bila ta prokleta preteklost balkanskih in podonavskih narodov, ki so jim jo ustvarjali tuji imperialisti s pomočjo domačih zatiralcev in korumpiranih zatiralcev.

Razni imperialisti so se spopadali za Balkan in Podonavje, vendar so bili v eni stvari enotni: da drže te države v zaostalosti, v stanju polkolonij in odvisnih dežel, v položaju izkoriščanega agrarnega priveska industrializiranih zapadnih imperialističnih držav.

Svobodoljubni ljudje balkanskih in podonavskih narodov so se vedno borili proti takemu stanju. Nekje so bile sile antiimperialistične borbe jačje, nekje slabše, vendar so se povsod upirale zasluževalcem in borile za lepšo bodočnost svojih narodov. Prisel je končno dan, ko so te sile zmagale, in vidite, tovariš Tito je skupaj z državnimi voditelji Bolgarije, Rumunije in Madžarske podpisal te pogodbe, ki so vam predložene v ratifikacijo in ki predstavljajo prav uspeh te končne zmage antiimperialističnih sil na Balkanu. Ti dokumenti pomenijo potekalec, da hočejo biti narodi Balkana in Podonavja dejansko neodvisni, namreč i politično i gospodarsko neodvisni od imperialistov, to pa pomeni, da nočejo več biti izkoriščani agrarni privesek in vir surovin za imperialiste, temveč da krenejo v medsebojnem sodelovanju po poti napredka, ljudske demokracije in vsestranske gospodarske izgraditve. Taka je prva značilnost teh pogodb.

Skozi mnoga stoletja so nazivali Balkan »sod smodnika«. In v resnici je bil Balkan »sod smodnika« zaradi takih imperialističnih spletk, o katerih sem prej govoril, in zaradi dejstva, da so gospodarile v balkanskih in podonavskih državah razne reakcionarne in protiljudske sile, ki so se prodajale vsaka svojemu gospodarju, kakor so pač razmere naesle. Zato so bili narodi Balkana in Podonavja v nasprotju s svojimi praviimi življenjskimi interesi potegnjeni v medsebojne spopade večkrat celo v krvave vojne, v katerih so se dejansko borili za tuje interese, ne pa za lastne. Zadnja vojna katastrofa je bila za narode Balkana in Podonavja še en pouk več, da najdejo pravo pot. Narode Madžarske, Rumunije, Bolgarije so vrgli v hitlerjevski blok, krvaveli so za fašističnega napadalca in končno prišli po krivdi svojih reakcionarnih oblastnikov v katastrofalni položaj.

Najboljši ljudje balkanskih in podonavskih narodov so se vedno borili proti takemu stanju. Pozivali so k slogi in enotnosti balkanskih in podonavskih narodov, za mir med njimi, ki bi jim omogočil bratsko sodelovanje in njihov napredek. Potrebno je bilo mnogo časa in mnogo grenkih izkušenj in težkih žrtev, dokler ni zmagal glas teh sil. In vidite, tovariš Tito je skupaj z voditelji Bolgarije, Madžarske in Rumunije končal to veliko delo, o katerem so sanjali in za katerega so se borili najboljši ljudje balkansko-podonavskih narodov. Balkan je prenehal biti »sod smodnika«, postavljeni so temelji čvrstega, trajnega miru in bratskega sodelovanja med balkansko-podonavskimi narodi. To je druga značilnost pogodb, ki so nam predložene v ratifikacijo.

Na žalost pa mir ni zavladal nad vsem Balkanom. Herojski grški narod, ki se je med vso drugo svetovno vojno požrtvovalno boril za svojo neodvisnost, je zopet postal žrtev tujega imperialističnega zasluževanja. To je vzrok, da danes ne more sodelovati pri velikem delu za izgraditev miru in bratskega sodelovanja na Balkanu. Vendar je tovariš Tito dejal v Bolgariji: »Mi smo vedno pripravljene in želimo imeti z grškim ljudstvom najboljše, najtesnejše prijateljske odnose ter sodelovanje. Toda ni odvisno od nas, in mislim, da lahko tukaj rečem, da to ni odvisno od večine grškega Nadaljevanje na 2. strani.

diskreditirali v oči množice njene prvoborilce. Spletkarsko so hoteli onemajiti demokratične ideje, za katere so se borili obtoženi partizani. Najboljši dokaz, da se je ponesrečila njihova podla nakana, pa je dejstvo, da so tržaške množice odgovorile nanjo z množičnimi protesti in generalno stavko.

Odločen naslop tržaških ljudskih množic ob procesu proti partizanom je žel zmagati. Imperialistični sodniki so bili prisiljeni odložiti razpravo; monopolistični »mogulci« pa umakniti se zopet na svoje stare pozicije: spletkarjenje, provokacije in teror s pomočjo svojih neofašističnih pajdavev. Tako se je znova potrdila zgodovinska ugotovitev, da »bodo načrti

osvajalcev doživeli popoln polom, če bodo sile, ki so za mir, živane in odporne, če bodo pokazale vztrajnost in odločnost«. (Deklaracija devetih Kompartij.)

Dejstvo, da so angloameriške okupacijske oblasti postavile pred sodišče 29 partizanskih borcev, navdaja z ogorčenjem vse jugoslovanske narode in napredne ljudi po vsem svetu. Obenem pa jugoslovanski narodi navdušeno pozdravljajo odločen odgovor tržaških antifašistov. Ti so znova jasno dokazali, da ne bodo dovoljevali, da bi tuji imperialisti žalili njihovo demokratično zavest, da bi kraljili njihove demokratične pravice in spletkarili v korist svojih imperialističnih interesov.

- Vasa Čubriloviča, ministra za pomorstvo
- Ante Vrkljana, ministra za delo
- Vicka Krstuloviča, ministra za pošto
- Dr. Drag. Marušiča, ministra brez listnice
- Dr. Dimitra Nestorova in predsednika zvezne planske komisije Andrije Hebranga in da se imenujejo:
- za ministra težke industrije Franc Leskošek,
- za ministra lahke industrije Andrija Hebrang,
- za ministra kmetijstva Petar Stambolič,
- za ministra gozdarstva dr. Vasa Čubrilovič,
- za ministra trgovine in preskrbe dr. Jakov Blažević,
- za ministra pomorstva Vicko Krstulovič,
- za ministra dela Ljupčo Arsov,
- za ministra poštni dr. Zaim Sarac,
- za ministra brez listnice dr. Pavle Gregorič in
- za predsednika zvezne planske komisije Boris Kidrič.

Predlog predsednika zvezne vlade maršala Tita o rekonstrukciji vlade FLRJ je bil soglasno sprejet.

Govor Edvarda Kardelja

Nadaljevanje s 1. strani.

Ljudstva, da bi do teh boljnjih odnosov čimprej prišlo. Vemo za stališče grškega ljudstva, vemo pa tudi to, da onemogočajo tam protiljudski režimi uvedbo prijateljskih odnosov zaradi tujega vmešavanja. Toda poudariti moram, da bomo budno pazili, da nas ne bodo nobena izzivanja izzvala in tudi ne ovirala našega mirnega razvoja...

Usoda grškega ljudstva — to je usoda, ki jo hočejo vsiliti balkansko-podonavskim narodom tisti imperialistični klevetniki, ki obmetavajo z blatom in kamenjem miroljubno delo, ustvarjeno s pogodbami, o katerih tukaj govorimo. No, tej gospodi lahko rečemo: ne samo da na Balkanu in Podonavju ni poti nazaj v staro, ampak tudi v Grčiji in v mnogih drugih državah ni mogoče prepričati, da končno ne bo zmoglo ljudstvo, ki se bori zase, za mir, za bodočnost, za trajno miroljubno sodelovanje med narodi. Veliki vzgled svobodnih narodov Balkana in vzhodne Evrope, ki so se rešili imperialistične tiranije, govori s srce in upi svobodoljubnega človeštva vsega sveta. Glejte, zakaj se motijo tisti, ki mislijo, da bodo lahko iz grškega ljudstva napravili odskočno desko za boj proti svobodoljubnim narodom Balkana in vzhodne Evrope.

Podpis pogodb je še posebno pomemben za narode Jugoslavije. Spomniti se moramo, v kakšnem položaju je bila stara Jugoslavija tik pred izbruhom druge svetovne vojne.

Njene sosedo so bile tedaj: Hitlerjeva Nemčija, Mussolinijeva Italija, Horthyjeva Madžarska, Antonescova Rumunija, Borisova Bolgarija, gnila Metaxasova tiranija v Grčiji in Albanija kot italijanska kolonija. Stara Jugoslavija ni imela na svojih mejah niti ene prijateljske države.

Danes ima nova Jugoslavija na novih mejah novo bratsko Bolgarijo, novo Albanijo, novo Rumunijo in novo Madžarsko. Pogodbe, ki so tu predložene v ratifikaciji, ne zagotavljajo samo miru na teh mejah, marveč ustvarjajo odnose čvrstega in trajnega zaveznitva s temi narodi in skupni obrambi neodvisnosti, miru in notranje napredka. Podpisujejo te pogodbe skupaj z voditelji Bolgarije, Rumunije in Madžarske, je tovariš Tito dopolnil trden sistem varnosti naše federativne republike, ki se opira na veliko Sovjetsko zvezo in na podobne pogodbe z bratsko Poljsko, Češkoslovaško in Albanijo. Narodi Jugoslavije niso nikdar do sedaj dosegli take stopnje nacionalne varnosti kot danes, za kar se morajo zahvaliti pravilni politiki tovariša Tita in naše ljudske vlade. Tako je tretja značilnost teh pogodb, ki so tukaj predložene v ratifikaciji.

Neodvisnost in nemoten vsehstranski napredok balkansko-podonavskih narodov, mir na Balkanu in na jugovzhodu Evrope, učvrstitve varnosti naše federativne republike — to so načela, na katerih so zgrajene pogodbe, ki jih je podpisal tovariš Tito, ki je načeloval naši delegaciji v Sofiji, Budimpešti in Bukarešti. Glejte, tovariši, zakaj je globoko upravičena ugotovitev, da so tovariši Tito in voditelji Bolgarije, Madžarske in Rumunije s tem, da so ustvarili in podpisali te pogodbe, izvršili veliko zgodovinsko delo, ki pomeni prelomnico v odnosih med balkansko-podonavskimi narodi.

To, kar je bila že davna želja naših narodov, je danes že stvarnost. S podpisom pogodbe o medsebojnem sodelovanju med novo Jugoslavijo in novo Bolgarijo sta tovariši Tito in tovariš Dimitrov odstranila še zadnje zapreke za najtesnejše bratsko sodelovanje med južnoslovenskimi narodi na vseh področjih njihovega življenja. Imeni tovariša Tita in tovariša Dimitrova sta nerazdružljivo zvežani s to zgodovinsko pridobitvijo južnoslovenskih narodov, ki je osnova za ustvarjanje enotne družine bratskih narodov od Triglava do Črnega morja. Tov. Tito je upravičeno izjavil za časa svojega obiska v Bolgariji: »Ustvarjamo tako tesno in vsehstransko sodelovanje, da je vprašanje federacije samo formalnosti.«

Na drugem mestu pa je tovariš Tito rekel: »To ni samo navaden pakt in mrtva črka na papirju, kar smo tam sklenili, ampak življenje. To je tisto, kar je stoletja dozorevalo in tlelo v sreih preprostih ljudi in v duši ljudstva, medtem ko so delali protiljudski režimi in vladarji vse, da se ljudske težnje ne bi uresničile.«

Georgij Dimitrov pa je na drugi strani tako označil jugoslovansko-bolgarsko pogodbo:

»To je iskrena pogodba, ki izraža suvereno voljo naših narodov, voljo, da živijo v miru in bratskih odnosih, da si bratsko pomagajo, da delajo složno za svoje splošno blagostanje, da se skupno branijo proti vsem sovražnikom, da delajo skupno in sodelujejo pri graditvi trajnega miru na Balkanu, v jugovzhodni Evropi in na vsem svetu.«

Naša zavezniška pogodba ni rezultat tajne diplomatije in nastala je brez kakršnega koli licemerstva ter kakršnih koli zakulisnih iger in namegov. To ni kos papirja, ki ga veter lahko jutri odnese, ker je zapečatena z mnogo krvi, ki so jo prelili naši narodi za svobodo in ljudsko blagostanje. Pri nas ni in ne more biti razlike med besedami in dejanji...«

Ne more biti nikakega dvoma o tem, da danes ni več take sile, ki bi lahko spravila južnoslovenske narode s poti, po kateri so krenili pod vodstvom tovariša Tita in Dimitrova.

Tovariši, jasno je, da so nastale samo zato globoke spremembe v od-

nosih med balkansko-podonavskimi narodi, ker so nastale prav tako globoke spremembe v vsaki od teh držav. Takega preobrta v odnosih teh narodov si ne moremo niti zamisliti, če bi vladale v teh državah, ki so podpisale te tri pogodbe, še dalje iste reakcionarne protiljudske sile, ki so bile na oblasti v teh državah v začetku druge svetovne vojne. Kapitalistična buržoazija, polfevdalni veleposestniki, bojarji in korumpirani generali reakcionarne vojske so slabi zaščitniki nacionalne neodvisnosti in miru. Taki so bili tudi oblastniki v balkanskih in podonavskih državah, dokler jih ni zrušil srd ljudskih množic.

To pa ne velja samo za balkansko-podonavske države. Danes vidimo v zapadni Evropi, da ne govorimo o drugih kontinentih, kako prodajajo kapitalistična oligarhija in njeni zvesti lakaji svobodo in neodvisnost svojih narodov za tujo valuto in kako se odrejajo v imenu svojih narodov takim suverenim nacionalnim pravicam, za katere so prelivali narodi v preteklosti in danes spet prelivajo svojo kri. Sodobni imperializem je vzletil takim kapitalističnim in reakcionarim silam vsak nacionalni značaj in jih enostavno spremenil v agenturo tuje ekspanzivnosti in zasluževanja teh narodov. Pomisliti moramo samo, kaj bi bilo z našimi državami, če bi danes še vedno vladale v njih prodane kapitalistične, reakcionarne, polfevdalne, klerikalne in militaristične klike, pa že lahko razumemo, kako velike so spremembe, ki so nastale v balkansko-podonavskih državah. V teh državah je oblast danes v rokah naprednih demokratičnih sil delovnega ljudstva na čelu z delavskim razredom in te sile so danes edine, ki predstavljajo pravo ljudstvo in pravi narod. Ljudstva ne predstavljajo tiste prodane klike, katerih emigrantski predstavniki lžejo danes pete wallstreetских dolarskim magnatom in jim poskušajo prodati to, kar ni več njihovo in tudi nikdar več ne bo njihovo.

Glejte, zaradi vsega tega smo danes priče istočasnega razvajanja dveh nasprotnih procesov. Medtem ko se izvaja na zapadu Evrope in v mnogih drugih delih sveta nek nasilen in zahrbtn proces zasluževanja nekoč neodvisnih narodov po tuji imperialistični ekspanziji, medtem ko se vedno bolj kaže tendenca neke vrste koloniziranja nekoč neodvisnih držav, zavarjanje njihovega gospodarskega razvoja, praktično demontiranje in onemogočanje velikega dela njihove industrije, medtem ko tam večerjajo neodvisne države silijo k temu, da bi se odpravile celim industrijskim panogam, medtem ko se v teh državah že pripravljajo najbolj temne reakcionarne ali fašistične sile, ki naj bi bile še boljše izvrševalce zasluževalne politike tuje ekspanzije, — pa dosega na vzhodu Evrope osvobodene ljudske demokratične republike tako stopnjo politične in gospodarske neodvisnosti, kakršne v preteklosti nikdar niso imele in niso mogle imeti; v polnem teku vseljudskega boja za likvidacijo gospodarske zaostalosti, razvijajo veleindustrije vseh panog, vedno bolj poglabljajo demokratične pridobitve ljudske demokratične revolucije in poglagajo trdne temelje socializma in blagostanja delovnega ljudstva.

»Je prepričljivo nasprotje,« je rekel podpredsednik rumunske vlade Georgij Dez ob prihodu tovariša Tita in jugoslovanske delegacije v Rumunijo, »med delom vlad, ki so pod vodstvom imperialistov ali njihovih slug, in delom ljudskih vlad, ki so izraz želja in volje njihovih lastnih narodov. Medtem ko so imperialisti zaposleni za ustvarjanjem vojne psihoze, povečanjem oboroževanja, oživljanjem fašizma in krvavim zatiranjem demokratičnih gibanj, pa ljudske vlade v državah nove demokracije marljivo grade stavbo miru, nanje ne vplivajo histerični izpadi in klevete, niti grožnje nefelev nove vojne...«

Razumljivo je, da ta dva nasprotna procesa rodita tudi nasprotni posledice. Ko se tam kopljuje nasprotje, ko se kopljuje mržnja izkoriščenih ljudskih množic in iskrenih patriotov, za katere narodna neodvisnost še ni postala zastarela in nepotrebna fraza, mržnja proti imperialističnim internacionalistom ter zasluževalcem, proti njihovim notranjim kapitalističnim in vskovrstnim reakcionarim agenturam, ko tam vedno bolj naraščajo antiimperialistične sile in izpodkopavajo s svojo borbo imperialistični sistem zasluževanja, nasilja in izkoriščanja človeka po človeku, čeprav se le-ta skriva za frazo demokracije, pa na Balkanu in v vzhodni Evropi široko ljudske množice vedno bolj zajema nevideni delovni polet in enotnost v konstruktivni izgraditvi, enotnost, ki temelji na zavesti, da je delovno ljudstvo samo postalo gospodar svoje usode, svoje svobode in svoje bodočnosti.

V tem je velik mednarodni pomen dokumentov, o katerih tu razpravljamo. Ti dokumenti so za vzgled, kako morajo sodelovati resnično miroljubni in resnično neodvisni narodi, da bi si zagotovili svojo neodvisnost, da bi sprevali svoj delež k učvrstitvi miru na svetu sploh in da bi se med seboj podpirali v notranji gospodarski in politični izgraditvi v korist in srečo ljudskih množic.

Zato smo tudi mi vsi globoko prepričani, da ne more noben klevetniški krič sovražnikov miru in svobode prevpiati glasu resnice, glasu miru in miroljubnega sodelovanja med narodi, glasu človeškega napredka, glasu svobodnih in enakopravnih narodov, s katerimi govore ti dokumenti.

Toda povedali bi samo del resnice, če ne bi poudarili tudi drugega činitelja, ki je omogočil tako temeljito spremembo odnosov med balkansko-podonavskimi narodi. Ta drugi činitelj je obstoj velike in močne Sovjetske zveze. Velika država socializma je najvažnejše oporišče take politike miru in narodne samostojnosti narodov vzhodne Evrope, o kateri sem govoril. Medtem ko je ekspanzija, hujskanje na vojno, narodno zasluževanje manjših, slabših držav in gospodarsko izkoriščanje takih držav bistvena vsebina mednarodne politike imperialističnih velesil, pa je mednarodna politika socialistične velesile, Sovjetske zveze, politika miru med narodi, politika utrjevanja narodne samostojnosti narodov, politika enakopravnega sodelovanja, politika nesebične gospodarske pomoči zaostalim državam pri njihovi graditvi. Ravno zato je povezanost vzhodnoevropskih držav s Sovjetsko zvezo tako močna, tako tesna, brez vsakih spletk, vsakega siljenja in vsake neiskrenosti.

Med svojim obiskom v Rumuniji je tovariš Tito dejal tole:

»Tu na vzhodu je nastala fronta miru, fronta proti vojni hujskanju, fronta mirne graditve, fronta medsebojnega bratskega sodelovanja, ta veličastna fronta, ki je rezultat notranjih demokratičnih sil vsake države posebej, pomeni za vse države tu na vzhodu z veliko Sovjetsko zvezo na čelu jamstvo, da bo mir zmagal in da nobenim vojnem hujskačem ter različnim reakcionarim klicem ne bo uspelo uresničiti njihovih peklenskih načrtov...«

Protimperialistične sile s Sovjetsko zvezo na čelu bijejo danes težak boj z imperialistično ekspanzijo, ki jo spremlja tendenca k novemu zasluževanju, vojnem, uničenju narodnih in demokratičnih pravic, poglobitvi gospodarskega izkoriščanja delovnih množic in zatiranju narodov. Vse pogodbe, o katerih danes govorimo, so prispevek k temu velikemu boju za mir, za svobodo, za samostojnost in enakopravnost narodov, za pravice delovnega človeka. Zato one sicer nikogar ne ogrožajo, vendar pa predstavljajo neprobjen branik za vse poizkuse imperialistične ekspanzije v tem delu Evrope.

...»Naša zavezniška pogodba,« pravi tovariš Dimitrov, govorec o jugoslovansko-bolgarski pogodbi, »ni naperjena proti drugim narodom in državam. Ni ma niti trohice napadalnosti. Vendar je kategorični opomin vsem tistim, ki bi skušali napasti svobodo in samostojnost naših narodov in držav. Ona je opomin, da mi in naši narodi vemo za namene naših sovražnikov, da spremljamo na vsakem koraku njihovo postopanje, da stojimo pozorno na svojem stražarskem mestu, pripravljani vedno k potrebnemu odporu proti vsakemu izzivanju ali poizkusu napada. Prav tako je opomin novim pretendentom na gospodarstvo nad svetom — da ni užito vse, kar leta, kakor pravi naš bolgarski narodni pregovor...«

Na drugem mestu pravi tovariš Dimitrov tole:

... naj vedo te temne sile, da bodo našli naši narodi — narodi nove demokracije in demokratične gibanja v kapitalističnih državah, skupno z veliko, močno, nepremagljivo Sovjetsko zvezo in njenim genialnim voditeljem Stalinom, v sebi zadosti moči, zadosti poguma in dovolj modrosti, da ne bodo dovolili, da bi narode pahnili v novo svetovno vojno, da bodo našli dovolj moči v sebi za obrambo miru, demokracije in socializma...«

Tovariši, če imamo danes pred očmi vsa ta dejstva in vse te značilnosti pogodb, ki jih bo danes ratificiral naš prezidij, potem je povsem razumljivo, če vsi tisti, ki se niso odrekli imperialističnim aspiracijam na Balkanu in v Vzhodni Evropi, s temi pogodbami niso zadovoljni. Njim bi bilo vsekakor bolj všeč tako stanje na Balkanu, kakršno je n. pr. v nekaterih državah Južne Amerike. Tam so »republike«, ki jih ameriški dolarski magnati v šali nazivajo »banana-republike«. V teh republikah pa dejansko vladajo ravno ti dolarski magnati, ki se cinično šaljijo na račun teh »republike« in tudi postavljajo diktatorje ali pa »demokratske prezidente« po svojih dejanskih potrebah, da bi tako lahko neovirano izkoriščali bogastvo in delovne množice teh držav.

Naravno je, da so kandidatom za svetovno gospostvo bolj všeč vlade nekkih zapadno-evropskih držav, ki so pripravljene vreči za nizko ceno neodvisnost svojih narodov pod noge ameriških dolarskih magnatov.

Toda na Balkanu in v Vzhodni Evropi so minuli časi takih »bananskih republik«.

Sedaj imamo nove čase, je rekel tovariš Tito, za časa svojega bivanja v Rumuniji. Narodi mnogih držav tu na vzhodu so vzeli svojo usodo v svoje roke in to je omogočilo prijateljske in večne zveze med narodi, ker se narodi nikoli niso hoteli medsebojno vojskovati. Tudi to je razumljivo. Samo narodi, ki so nacionalno in socialno svobodni, ki imajo vse demokratične pravice in so uvedli resnično ljudsko demokracijo, samo taki narodi se lahko svobodno in neovirano medsebojno dogovarjajo in ustvarjajo take odnose, ki jim omogočujejo vsestranski razvoj.

Tako pravi tovariš Tito in zares so zrastle pri nas rodovi, ki so se prekralili v krvavem boju za svobodo in pravice delovnega ljudstva in zato ne bi dovolili vlade, ki bi prodajala nacionalno in državno suverenost za dolarje ali pa katero koli drugo valuto.

Življenjepisi novih ministrov zvezne vlade

Dr. Pavle Gregorič

Dr. Pavle Gregorič, minister brez listnice, je rojen v Zlatarju na Hrvaškem 18. oktobra leta 1892. Gimnazijo je dovršil v Zagrebu. Medicino je pričel študirati v Gradcu, dovršil pa v Zagrebu. Pavle Gregorič je bil udeleženec v prvem srbskem prostovoljnem korpusu v Odesi ter v revoluciji leta 1917. v Rusiji. Kot zdravnik je služboval v Kraljevi, Trogirju in Zagrebu.

Junija 1941. leta je odšel v bjelovarski okraj, nato pa v Slavonijo zaradi organiziranja vstaje. Novembra 1942. je odšel v Bihač, kjer je sodeloval pri delu prvega zasedanja AVNOJ-a. Od tedaj je bil na osvobodjenem ozemlju Hrvaške. V prvi vladi maršala Tita je bil minister za Hrvaško.

Za ljudskega poslanca je bil izvoljen novembra leta 1945. na listi Vladimira Nazorja. Pred sprejetjem sedanje dolžnosti je bil predsednik kontrolne komisije LR Hrvaške.

Franc Leskošek

Franc Leskošek, novi minister za težko industrijo vlade FLRJ, se je rodil 9. decembra 1897. leta v Celju. Tu je dovršil 3 razrede meščanske in 3 razrede obrtne šole ter postal kovinarski delavec. Od 1911. leta je delal v sindikatu, 1937. leta pa je bil izbran za tajnika Zveze metalurških delavcev Slovenije.

Aprila 1941. leta je Franc Leskošek aktivno sodeloval pri ustanovitvi Osvobodilne fronte in postal član IOOF. Od junija 1941. leta do oktobra 1942. leta je bil komandant Glavnega štaba slovenskih partizanskih čet, nato pa se je vrnil na politično delo. Po osvoboditvi je bil imenovan za ministra za industrijo in rudarstvo v prvi ljudski vladi Slovenije, kar je ostal vse do sedanjega imenovanja za ministra za težko industrijo vlade FLRJ. Franc Leskošek je bil v celjskem okraju izvoljen tudi za ljudskega poslanca Ljudske skupščine LRS.

Ljubčo Arsov

Ljubčo Arsov, minister za delo, je rojen leta 1910. v Štipu. Gimnazijo je dovršil v Štipu, ekonomsko visoko šolo pa v Zagrebu. Bil je uradnik v Državni hipotekarni banki v Beogradu in v Valjevu.

Po razsulu bivše Jugoslavije je od-

šel v Makedonijo ter delal pri organiziranju NOP-a. Pri tem delu ga je osvobodilec zalotil ter ga aretiral in mučil.

Od leta 1943. je na osvobodjenem ozemlju Makedonije ter je na prvem zasedanju ASNOM-a izvoljen za tajnika Pezidijskega ASNOM-a. Aprila leta 1945. je bil imenovan za prvega podpredsednika vlade LR Makedonije in za finančnega ministra LR Makedonije. Ko je bila sestavljena kontrolna komisija LR Makedonije, je postal njen predsednik ter je bil na tem položaju do novembra leta 1947.

Inž. Petar Stambolič

Petar Stambolič, minister za kmetijstvo, se je rodil v vasi Brezovi pri Ivanjuici leta 1912. Gimnazijo je dovršil v Čačku, diplomiral pa je na agronomski fakulteti beogradskega vseučilišča. Kot študent je bil član vodstva napredne demokratske vseučiliščne mladine.

Stambolič je eden izmed organizatorjev narodnoosvobodilne borbe v Srbiji. Med vojno je bil član glavnega narodnoosvobodilnega odbora Srbije, leta 1944. pa poveljnik glavnega štaba NOV in PO Srbije.

Po osvoboditvi so Petra Stamboliča izvolili najprej za tajnika Glavnega narodnoosvobodilnega odbora Srbije, nato pa za tajnika predsedstva Antifašistične skupščine narodne osvoboditve Srbije. Nato je postal finančni minister v vladi LR Srbije, zatem pa podpredsednik vlade LR Srbije.

Dr. Jakov Blažević

Dr. Jakov Blažević, minister za trgovino in preskrbo, je rojen leta 1912 v Bažinu v gospiškem okraju v Liki, gimnazijo je dovršil v Gospiću, diplomiral pa je na pravni fakulteti zagrebškega vseučilišča.

Prve dni okupacije je prešel v ilegalo. Od avgusta 1. 1941. je aktivno delal pri pripravljanju narodne vstaje v Liki, katere se je udeležil kot bорец. Do junija leta 1943. je bil politični voditelj liških organizacij, na prvem zasedanju ZAVNOH-a pa je izvoljen v Izvršni odbor. Od tedaj dela pri organiziranju uprave in sodstva na Hrvaškem. Za javnega tožilca LR Hrvaške je bil imenovan 1. aprila leta 1945. Za ljudskega poslanca zvezne skupščine je izvoljen v gospiškem volivnem okraju.

Maše ljudstvo je vedno gledalo s prezirom in gnusom na ljudi, o katerih se je govorilo, da so prodali za kozarec žganja svojo čast in poštenje. In kaj bi šele lahko mislili o vladi, ki prodaja neodvisnost in svobodo svojega ljudstva za nekaj sto milijonov ameriških dolarjev, ki gredo končno v žep kapitalistične oligarhije.

Res je, v zadnjem času nam na zapadu očitajo, da smo s svojim geslom nacionalne neodvisnosti in nacionalne svobode preveč staromodni. Pravijo, da je to starokopitna, nazadnjaška, depljativna fraza, komunistično propagandno geslo itd. Ta nova imperialistična »filozofija« o nacionalni neodvisnosti, ki se vedno bolj pogosto pojavlja v reakcionarni propagandi na zapadu, ni slučajna. Zanikanje nacionalne neodvisnosti in suverenosti, ki jo formalno razglašuje sodobni imperializem, je samo propagandni pojav največjih apetitov po zasluževanju narodov, par jih pomni zgodovina, s čimer se odkljujejo današnji magnati Wall Streeta. Toda ta zlonamerna filozofija o zastarelosti ne bo nikogar preslepila. Nasprotno, dokler bo živel imperializem in dokler bo nacionalno zatiranje, dotlej bosta nacionalna neodvisnost in suverenost geslo, ki ga bodo ljudje branili, za njega umirali, in ki bo že samo izpodkopalo temelje imperializma. Veliki apetiti pa lahko privedejo samo do velike katastrofe tistih, ki so pozabili na vsako mejo. To bi morali zelo upoštevati tisti, ki danes fantazirajo o svetovnem gospostvu.

Pravične so besede tovariša Tita: »... ne glede na to, da želijo vsi nadodi sveta mir, imamo vendar sovražnike in to močne sovražnike. Temu močnemu sovražniku je treba postaviti nasproti močnega pobornika miru. Lahko smo ponosni, da so ravno narodi na vzhodu z veliko Sovjetsko zvezo na čelu ti poborniki močnega in trajnega miru...«

Naravno je, da klevetniki govore: to je »vzhodni blok«. Motijo se. To ni blok starega tipa. To je nekaj mnogo močnejšega. To je oblika enotnosti in sodelovanja med narodi novega tipa, ki se pojavlja samo na takem terenu, na katerega imperialistična noga ne more več stopiti. Zaradi tega te pogodbe niso pogodbe starega tipa, ki jih sklepajo države, ki hočejo iti samo koček poti skupaj, ki čisto razpadejo ali se ne izpolnijo, ampak so to pogodbe med narodi, ki se združujejo krepko in trajno zato, ker smatrajo, da je to oblika, ki mora biti v splošnem in trajno lastna za odnose med vsemi narodi izven domene imperializma, kjer ni narodnega zatiranja, ni politične enakopravnosti narodov, ni izkoriščanja narodov do narodu in tudi ne človeka po človeku, ali pa se vsaj postavljajo temelji za take odnose. Glejte, zakaj je enotnost naših narodov s Sovjetsko zvezo na čelu trdnjše od vsakega bloka starega tipa in značilna bo za vse tiste države, kjer je oblast dejansko v rokah delovnega ljudstva.

Glejte, na kakšni stvarnosti države temeljijo te-le besede predsednika rumunske vlade dr. Petra Groze:

... po mnogih temnih nočeh je zasvetila danes bleščeca svetloba dneva in rumunski narod je danes v veliki družini prijateljskih sosednih narodov. Od danes naprej bo lahko vodil svojo usodo v soglasju s lastnimi interesi, v soglasju z interesi vseh narodov tega

dela Evrope, po liniji konstruktivnega dela in splošnega miru, po liniji utrjevanja prijateljstva med temi narodi, da bi skupno branili izvojevane pridobitve, da bi ohranili tisto, kar je zanje najsvetlejša, samostojnost in nacionalno suverenost...«

In dalje:

... naše države korakajo ramo ob ramo naprej, proste železnih okovov imperializma, ki se zaman poslužujejo podcijevanja, zastraževanja in groženj, da bi zlomili našo voljo za obrambo naše neodvisnosti in suverenosti...«

Prijateljski narodi tega dela Evrope izgrajujejo mir in svojo neodvisnost, med seboj trdno povezani in podpirani od Sovjetske zveze, najbolj varne zaščitnice miru in prijateljskega sodelovanja med narodi...«

Iz prav teh razlogov, je rekel predsednik madžarske vlade Lajos Dinyses:

... Demokratična Madžarska smatra za večne zasluge narodov Jugoslavije herojski boj, ki so ga ramo ob ramo s slavno Rdečo armado bili za svojo osvoboditev in za osvoboditev ostalih zaslužjenih evropskih narodov. Za nas je posebno neprecenljiva pomoč, ki jo je nudila vlada maršala Tita madžarskemu narodu prav do danes, pomoč, ki sestoji med drugim v tem, da se je lahko madžarski narod rešil osamljenosti, nastale po drugi svetovni vojni, in postal aktiven činitelj zblivanja podonavskih narodov...«

Na drugem mestu pa je rekel predsednik madžarske vlade tole:

...Vojne strahote so pokopale staro Madžarsko. Propadel je tisti politični sistem, ki je zatiral delovne milijone in ustvarjal večne razprtije v Podonavju. Madžarski narod je na razvalinah preteklosti zgradil z revolucionarnim poletom novo ureditev, ureditev delovnih ljudi, ureditev miru, ki — skupaj s sosednimi demokracijami — dela in se bori za blaginjo človeštva. Naša demokracija postaja z vsakim dnem bolj trdna in ni je sile, ki bi lahko znova zabila klin v dobre odnose in sodelovanje naših delovnih demokratičnih narodov...«

Vse te citate sem navedel zato, da bi bolj jasno poudaril enotnost, ki je danes odločilna za odnose balkansko-podonavskih narodov. Globoke, pravilne in prepričljive so zato besede tovariša Tita med njegovim bivanjem v Madžarski:

... V tem delu Evrope je mir že utrjen; pozabljena je preteklost, položeni so temelji novi, lepši bodočnosti, ker so se tukaj narodi zedinili na čelu z veliko Sovjetsko zvezo, trdno odločeni, da zagotovo svoj mirni razvoj, da ohranijo mir...«

Tovariši, jasno je, da so tovariši Tito, ki je načeloval naši delegaciji, kakor tudi voditelji Bolgarije, Rumunije in Madžarske, s tem da so podpisali to pogodbo, ustvarili veliko delo za učvrstitve neodvisnosti in varnosti balkansko-podonavskih narodov, za mir na Balkanu in za mir na svetu sploh, za resnično demokracijo, za napredok človeštva. Prezidij Ljudske skupščine naše federativne republike bo s soglasno ratifikacijo teh pogodb še enkrat pred vsem svetom potrdil, da stoje za podpisom tovariša Tita na teh dokumentih vsi naši narodi...«

Govor podpredsednika vlade FLRJ Edvarda Kardelja so pozdravili z viharjem in dolgotrajnim odobravanjem.

Protizakoniti postopek ZVU-ja s partizanskimi borci

Na najnovejši zločinski ukrep angloameriških oblasti je tržaško ljudstvo odgovorilo s sp ošno stavko

Trst, 9. januarja. (Tanjug.) Kljub številnim protestom predstavnikov protifašističnih organizacij Trsta in tržaškega demokratičnega prebivalstva angloameriške okupacijske oblasti niso popustile v svoji nameri, postaviti pred sodišče skupino partizanov, aretiranih na nedeljskem partizanskem zborovanju na Opčinah.

V sredo je policija aretirala še najstarejšega openskega partizana tovariša Rika Malalana, predsednika narodno osvobodilnega odbora na Opčinah. Dolge ga, da je organiziral zborovanje.

Na drugi strani pa je 6. januarja angloameriški obveščevalna služba izdala poročilo, da je policija izpustila tri izmed aretiranih članov novofašističnega krožka »Oberdan«, med njimi tudi znanega voditelja terorističnih novofašističnih skupin Maria Depoini. Isto poročilo javlja tudi, da sta bila Slavko Gaber, predsednik krožka »Felluga«, v katerem se zbirajo fašistični teroristi in Vicenzo Berti, pooblaščenca za reorganizacijo in ponovno otvoritev prostorov krožka »Oberdan«. Zaradi takega zdržanja angloameriške okupacijske oblasti se je socialni izvršni odbor SIAU za Tržaško ozemlje in izdal naslednji razglas:

Meščani in delavci! Sklenjeno je torej, da so lahko partizani postavljene pred vojaško sodišče v svojih slavni uniformah, vključeni kot navadni zločinci, da jih lahko sodijo samo zaradi tega, ker so nosili svojo slavno uniformo, kljub temu, da je bila vojaška prava upozorjena na to gorostasnost in ravno medtem, ko ista vojaška uprava sporoča, da je pripravljena dati dovoljenje za ponovno delovanje krožka »Oberdan«, katerega člani so obtoženi, da so 21. decembra preteklega leta vrgli bombo proti množici meščanov in partizanov. Skrajna popustljivost in oprostitev tistih, ki nadaljujejo nacifasistično delovanje proti partizanskemu in proti vsakemu demokratičnemu gibanju, dobivajo pomen vzpodbujanja z razpravo, ki jo pripravljajo proti partizanom samo zaradi tega, ker so partizani. Večjega zadoščena in odkritiše revanše se fašistični sovražnik ni mogel nadejati. Toliko dolgih let v zaporih in konfinacijah, toliko žrtev, pomanjkanja, tveganja, požarov in prelite krvi, tolikih mučnikov, trpljenja in žalovanja sirot in vdov bi bilo zaman, če bi brez odpora dopustili izvršiti tisto, česar si doslej niso upali. Uradna obsodba partizanskega gibanja prihaja s strani tistega, ki je že bil zaveznik, in ki bi moral tudi danes čutiti obveznost zaveznika do svojih starih soborcev proti skupnemu sovražniku.

Meščani in delavci! Ni brez pomena, da smatrajo angloameriški okupatorji prav v tem trenutku in ravno na Tržaškem ozemlju javno nošenje partizanske uniforme za zločin. Temne sile spletarijo, da bi umile pridobitve narodno osvobodilne vojne in da bi ustvarile pogoje za novo vojno. Meščani demokrati! Pozivamo vas, da energično protestirate proti odločitvi angloameriške zasedbene oblasti, da postavi partizanski pokret pred sodnike. Pozivamo vas, da zahtevate ukinitve kazenskega postopka proti partizanom, ki so krivi, »da so nosili svojo slavno uniformo«, da zahtevate takojšen razpust krožka »Oberdan«, ki ga ponovno vzpostavlja, kakor tudi vseh podobnih organizacij in strank s fašističnim in novofašističnim ozadjem (Uomo qualunque, MFI itd.), da zahtevate takojšen proces proti teroristom krožka »Oberdan« in njihovo obsodbo, da zahtevate konec saboterskih manevrov proti mirovni pogodbi in normalizaciji življenja na Tržaškem ozemlju v smislu pogodbe same.

Istočasno je izvršni odbor konfederacije Enotnih sindikatov STO-ja razglasil splošno protestno stavko z naslednjim razglasom:

»Aretacija skupine partizanov na Opčinah na partizanskem zborovanju, ki so krivi samo tega, da so nosili slavno uniformo borcev za svobodo, je zadnje in najhujše izjivanje s strani okupacijske uprave proti demokratičnemu prebivalstvu ozemlja v zadnjem času. Vojaška uprava ima s tem, da postavlja te partizane pred sodišče, namen obrediti vse odporniško gibanje ter na ta način žaliti žrtev in preliti kri tisočev, ki so padli v krvavi borbi proti nacifasizmu. Izvršni odbor konfederacije Enotnih sindikatov STO-ja sprejema poziv SIAU-ja in razglasa splošno protestno stavko, počenši s polnočjo dne 8. januarja 1948. Vabi vse delavce, da stopijo v borbo enotno, združeni za obrambo demokratičnih svoboščin.«

Splošna stavka

Trst, 9. januarja. Splošna stavka, ki jo je včeraj razglasil izvršni odbor ES STO-ja, je tako v Trstu, kakor tudi v industrijskem kraju Milje ter v drugih krajih angloameriške cone STO-ja popolnoma uspešna. Delavci vseh industrijskih podjetij, obrtniki in vse delovno ljudstvo so z odobravanjem sprejeli sklep Konfederacije ES, kajti razburjenje zaradi vseh aretacij partizanov in poizkusna sojenja bivših borcev za svobodo je v teh dneh doseglo višek. V Trstu je bil ustavljen ves tramvajski promet in sta vsa industrijska podjetja. Mesto je bilo v zgodnjih urah polno napisov, ki so blatili partizane. Čeprav Delavska zbornica uradno ni pristopila k stavki, so v večini večjih podjetij stavkali tudi člani Delavske zbornice, tako v čistilnici nafte »Aila«, v plovilni »Silva«, kjer so delavci kljub pritisku

s strani ravnateljstva podjetij zapustili delo. V ladjedelnici Sv. Marka so bili prisotni samo pazniki, ki so imeli za to dovoljenje odbora ES. V strojni tovarni Sv. Andreja, v pivovarni Dreher, v tvornicah pohištva Frandoli in drugod je bila stavka popolna. V podjetju Acegat stavkajo vsi člani Enotnih sindikatov.

Razprava proti obtoženim partizanom odložena

Trst, 9. jan. Ob 9.30 dopoldne se je zbrala pred sodno palačo v Trstu ogromna množica Tržčanov, da bi se udeležila razprave proti partizanom. Močne policijske sile so zaprle pot do palače, da je malo ljudem uspelo priti v sodno dvorano. Ostalo množico so policisti na surov način razgnali.

Predsednik Bayliss je prečital obtožnico, ki dolži obtožene, da so prekršili proglas 42 in 2. člen proglasa 3 ZVU. Prva dva obtožbeni dolži, da sta kot predsednika združenj in organizacij organizirala nedovoljeno manifestacijo in se je udeležila. Ostali pa so obtoženi, da so nosili brez dovoljenja vojaško uniformo in se udeležili nedovoljene manifestacije.

Po prečitani obtožnici je zagovornik dr. Braun poudaril nepristojnost vojaškega sodišča v tej razpravi. Dejal je, da vojaško sodišče nima zakonite podlage za sojenje obtoženec, dokler ne bo Varnostni svet ZN potrdil proglas št. 1 z dne 15. septembra, ki ga je izdal komandant angloameriške cone STO-ja, Airey in ga poslal v potrdilo Varnostnemu svetu, proglas, ki postavlja tržaško prebivalstvo pod jurisdikcijo angloameriških vojaških

okupacijskih sil. Zato je dodal dr. Braun, »nima vojaško sodišče pravice iti mimo tistih pravic, ki jih stalni statut zagotavlja in bi nadaljevanje te razprave pomenilo poleg kršitve osnovnih načel tudi kršitev mednarodnega prava. Prebivalcem tržaškega ozemlja morajo soditi civilna sodišča. Ker se proglas št. 1 nanaša na mirovno pogodbo, bi moral biti zadeva predana VS. Predsednik sodišča Bayliss je bil prisiljen sprejeti argumentacijo in je pripomnil, da je zanimiva in ne zadeva samo razprave, ampak odpira vprašanja vsega delovanja zavezniških okupacijskih oblasti.

Razprava je bila preložena na 14. t. m., da se bo predsednik Bayliss pripravil na odgovor dr. Braunu. Ograba je zahtevala še časno osvoboditev obtoženec, čemur je sodišče proti kavciji ugodilo, in je bilo začasno izpuščenih 16 obtoženih partizanov.

Protet Zveze borcev NOV za Slovenijo

Ameriški in angleški imperialisti, ki se jim je pri njihovih poizkusih za zavejevanje sveta postavil nasproti borbeni in svobodoljubni duh naših tovarišev-partizanov iz skupnega boja proti fašizmu, so napravili v Trstu nov zločin, ki mora globoko ogorčiti vse demokratično misleče množice po svetu. Aretirali so 29 borcev iz narodno-osvobodilne vojne, ki so se udeležili partizanskega zborovanja na Občinah. Aretirali so jih s pretezo, da so ravnali protizakonito s tem, da so se zborovanja udeležili v uniformah, ki so jih nosili v veličastni borbi proti fašizmu.

S slavo in zmagami ovenčane uniforme bodo je oči tuje imperialiste, ki hočejo vladati nad svobodoljubnim Trstom; saj so to uniforme, ki pričajo o nepostupljivi volji ljudstva, da se bori proti vsakemu, ki bi mu hotel jemati pravico do svobodnega in mirnega življenja.

Danes so postavili prvo skupino teh tovarišev pred sodišče. Tržaško delovno ljudstvo je na to provokacijo odgovorilo s splošno protestno stavko. Mi vsi, borci proti fašizmu in za svobodo svojega naroda in vsega človeštva, smo z vso prizadetostjo na strani borbenega tržaškega prebivalstva. Ponosni smo na jasen odgovor, ki ne dokazuje samo globoke ljubezni do slavni tradiciji narodno-osvobodilne borbe, ampak je tudi jasen opomin okupacijski upravi, da kdor seje veter, zanje vihar!

Naš protest, protest borcev, ki živimo v svobodni in napredni domovini, bo dobil še poseben poudarek s tem, da bomo ob zločinskem preganjanju naših tovarišev še bolj strnili svoje sile za nadaljnji razvoj pridobitev narodno-osvobodilne borbe, da bomo še bolj odločno zastavili svoje napore za ureditev osvobodilne fronte in ljudske oblasti, da bomo še z večjo verno zagrabili za delo za srečno budočnost naših narodov, za popolno zmago socializma v naši deželi. Pozdrav hrabrim tržaškim borcem!

Smrt fašizmu — svoboda narodu!
Zveza borcev narodno-osvobodilne vojne za LR Slovenijo.



Tiskovna konferenca v Direkciji za informacije

Izjava predstavnika ministrstva za zunanje zadeve

Esrefa Badnjeviča o blokiran u naših zlatih rezerv v ZDA

in o rezultatih razgovorov z italijansko vlado glede imenovanja tržaškega guvernerja

Beograd, 9. januarja. Predstavnika ministrstva za zunanje zadeve, pooblaščen minister Esref Badnjevič, je imel včeraj v Direkciji za informacije tiskovno konferenco s predstavnikoma domačega in tujeje tiska.

Veleposlanik FLRJ v Washingtonu je izročil vladi ZDA v začetku januarja nota glede naše monetarne rezerve, ki smo jo svojčas izročili tja v hrambo. Ali nam lahko poveste, kakšen smisel ima zavlačevanje in odklanjanje vrnitve teh naših monetarnih rezerv s strani ameriške vlade?

S tem, da nam nočejo vrniti monetarnih rezerv naše Narodne banke, je prizadejana našemu gospodarstvu pomembna škoda; zato nimamo velikih količin zlata in tujih deviz, ki bi nam koristile pri gospodarski obnovi naše države.

Dejstvo pa, da je kršila vlada ZDA brez kakršnekolik pravice in podlage obstoječe sporazume in da ni vrnila Jugoslaviji monetarnih rezerv, ki so ji bile zaupane v čuvanje, prehaša po svojem pomenu okvir jugoslovansko-ameriških odnosov. To ravnanje zelo zgovorne pobia trditve o nekakšni želji vlade ZDA, da hoče pomagati pri obnovi v vojni opustošenim državam Evrope, kakor bi to želeli prikazati s kampanjo o tkzv. Marshallovem načrtu. Če bi bila pomoč porušeni državam resnični cilj vlade ZDA, potem bi bilo naravno, da bi prenehala ovirati obnovu teh držav; ne, vlada ZDA pa je ravno vztrajala pri ustvarjanju teh zaprek s tem, da je mnogo mesecev zavlačevala vrnitev stotin naših rečnih ladj in nam ni hotela vrniti naših monetarnih rezerv itd., s čimer je prizadejala našemu gospodarstvu v najtežjih t. j. v začetnih trenutkih naše obnove velikansko škodo.

Ker bi dala vrnitev monetarnih rezerv naši državi širše možnosti, da nastopa na svetovnem tržišču in sodeluje pri mednarodni izmenjavi dobrin kot svobodni in enakopraven činitelj, ki bi podpiral na ta način tudi obnovo drugih prizadetih držav, vlada ZDA tega noče storiti. Na ta način vlada ZDA jasno potrjuje prepričanje, da si ta vlada ne želi obnove porušeni držav, ampak jo zanima predvsem pogoj, ki jih vsiljuje za dolarska posejila in takzv. Marshallov načrt pomoči.

Ravnanje vlade ZDA v tem primeru pa ima še neko drugo zelo značilno potezo. Kot razlog za to zavlačevanje postavlja vlada ZDA zahteve za izplačilo 43 milijonov dolarjev, kar je osemkrat več, kolikor so znašale po uradnih ameriških podatkih predvojnne investicije ZDA v Jugoslavijo. Vlada ZDA je pozneje to vsoto znižala na 20 milijonov dolarjev. Ta podrobno spominja frapantno na ravnanje vlade ZDA na Generalni skupščini OZN, ko je skušala vsiliti na razpravi o tkzv. grškem vprašanju resolucijo, ki je obtoževala Jugoslavijo in njene sosedje za intervencijo v Grčiji, po zneje pa, ko ta neopravičena resolucija ni mogla biti sprejeta, se je pričela pogajati z našimi predstavniki, da bi to resolucijo zamenjali z neko drugo. V obeh primerih so predstavniki ZDA pokazali popolno breznačelnost in težnjo, da na kakršen koli način uresničijo svoje sebične cilje.

Ali nam lahko kaj poveste o stanju na grški meji po prihodu tkzv. balkanske komisiji v Grčijo?

Na jugoslovansko-grški meji grški monarhoistične se nadalje izzivajo. Po prihodu tkzv. balkanske komisije so grška monarhoistična letala spet priče-

la preletavati naše ozemlje, monarhoistični vojaki so prehajali preko meje in streljali naše obmejne stražarje. Pomembno je omeniti, da je bilo po prihodu tkzv. balkanske komisije vedno več monarhoističnih izjivanj na albansko-grški meji. Od 15. novembra dalje je bila suverenost albanskega ozemlja, teritorialnih voda in albanskega zračnega prostora več kakor 30 krat namerno prekršena. Kot najznačilnejše izjivanje lahko navedemo bombardiranje in obstreljevanje albanske obmejne karavle ter albanskih obmejnih stražarjev, ki so ga izvedla monarhoistična letala 1. decembra 1947. v dveh napadih in 9. decembra, ko so kršila grška monarhoistična letala več kakor šestkrat suverenost albanskega zračnega prostora.

Očividno je, da so bila vsa ta izjivanja naprej pripravljena in preračunana. To potrjuje tudi organizirana kampanja laži in klevet reaktionarnega tiska proti Jugoslaviji, Bolgariji in LR Albaniji.

Na vprašanje, kaj misli o oživiljenju nacistične aktivnosti na Koroskem, je Badnjevič odgovoril:

Svetovni javnosti je znano, da je nacistično delovanje na Koroskem v zadnjem času posebno oživelo. Predvsem pjasnjuje ta pojav staljše britanski oblasti. To dokazuje dejstvo, da je obsodilo britansko vojaško sodišče v Celovcu pred kratkim tri nacistice, ki so gozili z atentati iz službenih prostorov britanskih oblasti v Celovcu, na nenavadno mile kazni treh mesecev, pa tudi dejstvo, da je obsodilo isto britansko vojaško sodišče, ki mu načeluje podpolkovnik Cohen, od sedaj nad 30 koroskih Slovencev na mnogo težje kazni samo zaradi tega, ker so izobešali svoje nacionalne zastave in izražali svoje demokratično prepričanje.

Poleg drugih je ravno to sodišče obsodilo Karla Prušnika, sekretarja OF za Slovensko Korosko ter voditelja mladinske delovne brigade koroskih Slovencev. Samo to že dovolj zgovorno pove, kako škrtično britanske oblasti nacistice na Koroskem in kako sovražno nastopajo proti resničnim borcem proti fašizmu — koroskim Slovencev.

Zato ni čudna pokroviteljska vloga avstrijske vlade do nacistov, za katero je znano, da ni nič drugega kakor navadno orodje v rokah angloameriških gospodarjev.

Zveze in povezanost avstrijske vlade z nacisti se vidi iz tega, ker je postavlja znanega fašista Bayerja za direktorja policije v Celovcu in Beljaku, in po tem, da je bil postavljen na sreski upravi v Beljaku Leon Unterreuter, nacist in SS-ovec, ki je dobil kot vojak v nekem pruskem SS-polku med vojno zaradi svojih zločinov priimek »Leon — tretet partizanov«.

Na vprašanje, kakšen je rezultat pogajanj z italijansko vlado v vprašanju imenovanja guvernerja v Trstu in kaj lahko iz tega sklepamo, je pooblaščen minister Esref Badnjevič odgovoril:

Vlada FLRJ je dala v želji za čimprejšnjo rešitev tega vprašanja takoj potem, ko je bila sporočena odločitev Varnostnega sveta, jugoslovanskemu poslaniku v Rimu navodila, naj prične pogajanja z italijansko vlado.

24. decembra l. 1947. je poslanik FLRJ

Ivekovič zaporil za nujni razgovor z ministrom za zunanje zadeve Italije grofom Siorzo. Grof Siorza pa ga je kljub očitnosti teh pogajanj napotil k generalnemu sekretarju ministrstva za zunanje zadeve g. Franzoniju. G. Franzoni pa je sprejel poslanika Ivekoviča šele 26. decembra 1947. Pri tej priložnosti je izročil poslanik Ivekovič Franzoniju listo kandidatov, na kateri so bili Bohuslav Ečer, ugledni češkoslovaški pravnik in še češkoslovaške delegacije pri mednarodnem sodišču v Nürnbergu, Branting Georg, švedski senator in Stang Emil, predsednik vrhovnega sodišča na Norveškem. To so kandidati, ki jih je predlagala vlada FLRJ. Poslanik Ivekovič je poudaril, da pripisuje jugoslovanska vlašitvi tega vprašanja velik pomen in je zaporil, da bi mu italijanska vlada čimprej izročila listo svojih kandidatov.

Kakor se je videlo iz odgovora gosp. Franzonija, italijanska vlada se ni imela liste svojih kandidatov, baje zato, ker je odločitev Varnostnega sveta, o kateri se je v Varnostnem svetu in vse svetovni javnosti govorilo več mesecev, precej iznenadila italijansko vlado. Šele 31. decembra zjutraj je g. Franzoni sporočil poslaniku Ivekoviču odgovor italijanske vlade. G. Franzoni je izjavil, da so kandidati, ki jih je predložila jugoslovanska vlada, za italijansko vlado nesprejemljivi. Kot razlog za to je italijanska vlada navajala, da ne more sprejeti kandidatov tistih držav, ki so bile z Italijo v vojni, pač pa da bi to moral biti državljani neke nevtralne države, čeprav je bil na listi jugoslovanske vlade tudi švedski senator Branting kot državljani države, ki ni bila v vojni z Italijo. Jasnno je, da se tako stališče italijanske vlade ne da zagovarjati, ali pa je vsaj čudno, ker bi morali v primeru, da bi ga sprejeli, izključiti kot kandidate državljane vseh tistih držav, ki so sodelovale v vojni proti fašistični Italiji. Istega dne popoldne je sporočil g. Franzoni poslaniku Ivekoviču imeni dve hŠvicarjev, ki ju je predlagala italijanska vlada. Vlada FLRJ ni mogla sprejeti predlaganih kandidatov, vendar pa je v želji, da bi prišlo do sporazuma, predlagala dva nova kandidata: Mauricea Déjeana, francoskega veleposlanika v Pragi in Pabla de Ascarateja bivšega veleposlanika španske republike v Londonu. Italijanska vlada je odklonila tudi ta dva kandidata in s tem onemogočila sporazumno imenovanje guvernerja.

Zadnji trenutek pred iztekem roka, t. j. januarja t. l. pa je g. Franzoni predlagal dva nova kandidata, in sicer še enega Švicarja in enega Južnoafrikanca, ki se je kot delegat svoje dežele na pariški mirovni konferenci »odlikoval« s svojim protijugoslovanskim stališčem. Tako je italijanska vlada predlagala take kandidata, za katere je že vnaprej vedela, da za Jugoslavijo niso sprejemljivi. Iz vseh pogajanj se torej jasno vidi, da italijanska vlada ni imela dejanskega namena, da bi se pogajanja zaključila uspešno. Stališče italijanske vlade je pripomoglo k nadaljnemu zavlačevanju imenovanja guvernerja Trsta.

Očividno je v torej, da je to zavlačevanje v skladu z nameni in interesi angloameriških imperialistov, ki na Trst ne gledajo samo kot na svoje eventualno vojaško pomorsko oporišče, ampak tudi kot orodje, ki jim mora služiti z namenom, da FLRJ in Italija ne bi vzpostavili dobrih medsebojnih odnosov.

Preden začnemo z gradnjo zadružnih domov

Naše zadružništvo se je v zadnjem času močno razgibalo. Vse od najnižjih zadružnih organizacij do najvišjih forumov je v presnabljanju, v pripravah za novo pol, ki jo je zadružništvu nakazal članek tov. E. Kardelja »Kmetijsko zadružništvo v planskem gospodarstvu« in je murna v naši graditvi socializma.

Prve kmetijske zadruge novega tipa so že ustanovljene, drugod so v teku potrebne organizacijske priprave in začela se je že tudi akcija za gradnjo zadružnih domov. Vendar je treba že takoj opozoriti na nekatera napačna pojmovanja, ki bi zmanjšala uspehe, če jih takoj ne zatremo. Kot je po eni strani obsodbe vredno pasivno zdržanje do nakazanih sprememb, tako je po drugi strani škodljiva prenanjenost, s katero so n. pr. v kraju Kranj hoteli čez noč ustvariti zadruge novega tipa, ne da bi podrobneje upoštevati vse okoliščine, od katerih je odvisna rast nove zadruge. In končno je nepravilno ločeno obravnavati reorganizacijo zadrug in gradnjo zadružnih domov. To dvoje je v lesni zvezi, kajti novi domovi bodo središča novih zadrug in dom mora ustrezati dejavnosti svoje zadruge.

Za reorganizacijo zadružništva ni mogoče postaviti šablona. Načelne smernice so postavljene: zadružništvo mora služiti rekonstrukciji kmetijstva, voditi ga mora k napredku in ga vključiti v plan, dvigniti mora kulturno prosvetno življenje na vasi. Kako se bo zadružništvo tega lotilo, odnosno kako bo aktivneje kot doslej prešlo v to smer, je stvar lokalne presoje. Glavne okoliščine, ki jih je treba vzeti v obzir, so: socialni sestav prebivalstva, panoge gospodarstva določenega kraja in območje, ki naj ga oklene nova zadruga.

Jasnno je, da bodo v industrijskih predelih naloge zadružništva drugačne kot v izročilo kmetijskih predelih. V kraju Kranj je n. pr. 51% nekmetijskega prebivalstva in do 26 kmetijskih zadrug, kot jih je v narču (zdaj jih je 13), popolnoma zadostovalo. Drugate je v kraju Idrija, kjer je za 18.000 prebivalcev — večinoma kmetov — 18 zadrug premalo.

Najizrazitejša panoga gospodarstva določenega predela mora biti tudi v zadrugi vodilna dejavnost. V prekmurskih vaseh bo čedalje večje težišče na strojni odsekih. V vinorodnih predelih bodo prednjačili vinarški odseki. Trgovinski posli, ki jih bodo zadruge še naprej vršile, elasti razdeljevanje blaga, nikakor ne morejo biti več prvenstvena ali celo izključna naloga — trgovinski odsek bo dopolnjeval ostale odseke.

Potem je še območje nove kmetijske zadruge. Glede tega velja načelno stališče, da naj bo za področje enega krajevnega odbora ena zadruga. To je izhodišče našega presojanja, ki se v določenih razmerah lahko tudi spremeni. V kraju Ilirski Bistrica so v Brkinih celo raztresene vasi s najmanj številom prebivalstva. Tu so se pravilno zedinili, da bo ena zadruga vključevala okrog 300 prebivalcev ne glede na meje krajevnih obzorov. Možno je, da bi en KLO, ki združuje tri močne vasi, imel tri zadruge. Take prilike so n. pr. na Pljujskem polju ali v okolici Mrribora. Nasprotno pa ima KLO Ribnica sedem malih raztreseni vasi in glavo ne bo tam sedem zadrug.

Temeljito moramo na terenu spoznati prilike svojega kraja in okraja, dobro preceniti vse te okoliščine, na sestankih zadružnikov razpravljati o vseh podrobnostih, tako da pove vsak svoje mnenje in elasti poslušati nasvete starih, izkušeni gospodarjev, potem se šele odločiti — taka in taka bo naša zadruga. Večkrat je že bila poudarjena prostovoljnost zadružništva glede reorganizacije zadrug in znova je treba poudariti: prostovoljnost bo rodila začelne uspehe. Zadružna vodstva in zadružni aktivisti pa bodo prav s takimi dobro pripravljenimi sestanki dali ljudem vero, da se pripravljaj nekaj njim v prid, da je končno od njih samih odvisen napredek kmetijstva.

Na osnovi analize o bodoči mreži in o novem tipu zadruge je mogoče pripravljati tudi gradnjo zadružnih domov. Le tako bo zadružni dom predstavljal središče in žarišče zadruge. Saj drugače ni mogoče narediti načrta za dom ali pa po nepremišljenem načrtu zgrajen dom ne bo odgovarjal dejanskemu stanju in svojem namenu. Zadružnega doma ne smemo zamenjati z nekdanjim prosvetnim domom, čeprav bo v veliki meri služil tudi nalagam tega. Zato ni dovolj dvorana za razne prireditve (vedeti moramo, koliko zadružnikov bo napolnjevalo to dvorano in koliko bo torej zadruga velika), v zadružnem domu bodo imeli prostor razni odseki in prav zaradi tega je treba vnaprej vedeti, katere glavne odseke bo imela zadruga, ker ima lahko vsak svoje posebne potrebe. Pri tem je treba gledati tudi v bodočnost in predvidevati razvoj zadruge. Danes mogoče še ni razvit strojni odsek, pa ga bo zadruga že prav kmalu ustanovila. Takrat bo potreben prostor za stroje, prostor za delavnice. Če ne bo zadruga že takoj gradila temu primerne doma, pa naj vsaj misli na to in naj načrt predvideva take dopolnilne zgradbe, ki ne bodo kvarile prvotnega lica doma.

Največja napaka pri gradnji zadružnega doma bi bila ožkost. Zavedamo se, da bodo težave z materialom in tudi z delovno silo, elasti če si ne bomo znali pomagati z ustvarjalno iniciativo in široko razpredeno akcijo. Popolno izrabljanje lokalnih virov in snovanje prostornih delovnih brigad pa bo s pomočjo, ki jo da država na razpologo, uresničilo tudi tisto, kar se nam zdi na prvi mah nemogoče. Tako lahko rečemo, da naj bo zadružni dom najlepša zgradba na vasi, zgradba, v kateri bo vsakdo čutil, kakšno važno mesto gre zadružništvu pri dvigu kmetijstva in vsega gospodarstva. Ko se bodo v prihodnjih dneh v vseh naših okrajih zbrali politični in zadružni aktivisti na sestankih in razpravljali o pripravah za gradnjo zadružnih domov, naj pred svojimi odločitvami in sklepi premislijo o vsem tem.

Pomen in naloge uprave nedržavnih gozdov

Danes so pred gozdno in lesno gospodarstvo postavljene nove in popolnoma druge naloge, kakor smo jih bili vajeni v kapitalističnem gospodarstvu. V kapitalističnem razvoju gospodarstva je gospodaril vsak, kakor je vedel in znal, tako kot mu je narekoval njegov lastni interes in njegova lastna ekonomska moč. Spričo tega so bili kmečki gozdovi, predvsem našega malega in srednjega gozdnega posestnika, ki zajemajo znatno površino skoro 2/3 vseh gozdov Slovenije, čezmerno in neracionalno izkoriščani, nečisti, večkrat zanemarjeni, brez strokovne nege in nadzorstva, daleč od dobrega gozdnega gospodarstva.

Kadar govorimo o kapitalističnem gozdnem gospodarstvu, moramo seveda ostro ločiti izkoriščane, t. j. male in srednje gozdne posestnike od njihovih izkoriščevalcev, vsake gospode, trgovcev, notarjev, advokatov, hranilnic, raznih delniških družb in bank, katere je kapitalistični razvoj gospodarsko krepil in ki so gozdno in lesno gospodarstvo usmerjali edino le v korist svojih dobičarskih namenov.

Danes, ko stojimo na vseh sektorjih našega družbenega življenja v ostri borbi proti vsem zaostankom in dediščini prejšnjega izkoriščevalskega sistema, ko je državni socialistični sektor gozdarstva, ki zajema le 30% vseh gozdov Slovenije, uspešno izvajal svoje planske naloge prvega planskega leta je potrebno, da tudi zasebni sektor, ki obsega okrog 70% gozdov, pomaga pri izpolnjevanju plana.

Izkušnje prvega planskega leta so nam pokazale, da je za uspešno gozdno gospodarstvo potrebno ne samo, da plansko zajamemo tudi privatni sektor in da posvetimo večjo skrb in pozornost gozdarstvu v kmečkih gozdovih, temveč da ustanovimo tudi poseben organ, ki bo plansko povezoval privatni sektor v zaključeno enoto in v okviru zakonitih predpisov in navodil usmerjal gozdno in lesno gospodarstvo v gozdovih zadržnega in privatnega področja.

Na temelju teh izkušenj je bila konec decembra minulega leta zaradi boljšega gospodarjenja z gozdovi zadržnega in privatnega sektorja v Sloveniji in njih izrabe ter zaradi organizacije in vodstva izvajanja plana v nedržavnem gozdnem področju, ustanovljena »Uprava nedržavnih gozdov«.

Pomen in naloge Uprave nedržavnih gozdov, je nazorno prikazal in orisal minister ing. Jože Levstik, na sestanku zastopnikov okrajnih ljudskih odborov in zveze lesnih zadrug pri novoustanovljeni upravi v Ljubljani dne 4. t. m. Iz njegovega govora posnemamo:

»Naloge, ki se postavljajo pred nas, so velike in važne. Delo, ki nas čaka, organizacija kampanj in akcij med našimi številnimi kmečkimi gozdnimi posestniki, vse to ni tako enostavno, kakor gospodarjenje v državnem sektorju. Pritegnite v plansko delo našega malega individualnega kmečkega posestnika in njegovega gozda je temeljna naloga, ki

jo ima nova uprava nedržavnih gozdov. Važno je zlasti, da se zanimamo za razvoj v kmečkem zadržništvu. Zadržna organizacija in zadržna misel se vedno bolj krepi in postajata vedno bolj enotni, tako da bodo zadruge lahko prevzele nove funkcije, katerih doslej še niso povsem zjele. Iz dosedanjih izkušenj smo videli, da smo laže izvajali planske naloge tam, kjer smo imeli kmečkega posestnika povezanega v zadržnih organizacijah. Laže smo delali z njim kakor s posameznimi proizvajalci. Ta naš novi zadržni razvoj bo iz dneva v dan vedno bolj napredoval. Stremeti moramo zato za tem, da našega individualnega kmečkega posestnika vključimo v zadržno organizacijo. Če danes je naš kmet 80% vključen v razne zadruge: nabavne, prodajne itd. Ni naš namen, da našega človeka silimo v oblike zadrug, katerim se ni dorastel in jih ne razume. Naša naloga je, da plansko zajamemo našo malo individualno proizvodnjo; da zajamemo tisto, kar je naš človek že delal do neke mere, toda bistveno drugače pod pogojem nekdanje neljudske oblasti. Vsaka oblika zadruge je dobrodošla, če jo ljudje razumejo, če se vanjo prostovoljno vključijo, če je v skladu z načeli po katerih se danes razvija naša celotna zadržna organizacija.

Povezovanje individualnih gozdnih posestnikov v zadruge bo posebno važno za naše bodoče delo. Obstajajo že »Lesozveze«, ki povezujejo gozdne posestnike v zadruge. Tam, kjer so proizvajalci vključeni v »naprezo«, se bo v teh zadrukah osnoval poseben lesni oddelček. Na vseh naših okrajih se ustanovljajo in krepijo zadruge poslovne zveze, ki so važni gospodarski centri vsega našega zadržnega in gospodarskega življenja okrajev. Za uspešno izvajanje planskih nalog privatnega sektorja, zbiranje podatkov in evidence bodo morale zadržne organizacije, ljudski odbori in frontovske organizacije najtesneje sodelovati.

Po izkušnjah letošnjega planskega leta, ko so se vse naloge izvajale preko Uprave državnih gozdov, ki je poleg svojega dela imela delo še s privatnim sektorjem, z distribucijo itd., smo videli, da je to bilo večkrat na škodo celotnega našega gozdnega in lesnega gospodarstva. Da bi odpravili napake ter na eni strani zajeli v plan proizvodnjo individualnega proizvajalca in da bi na drugi strani našemu gozdu posvetili več pozornosti, kakor smo jo doslej, smo ustanovili upravo nedržavnih gozdov, ki bo samostojno skrbelo za izvajanje proizvodnih planskih nalog in istočasno, za plansko gojenje in varstvo gozdov privatnega sektorja.

Z zgraditvijo gozdnih komunikacij bodo odprte za plansko izkoriščanje gozdov precejšnje površine tudi privatnega sektorja. Spričo tega se pojavljajo za upravo nedržavnih gozdov odgovorne naloge: direktna in operativna skrb s kampanja-

mi za gozd, organizacija akcij za čiščenje in nego gozdov, varstvena služba, projektiranje in zgraditev prometnih in spravnih naprav v gozdovih zadržnega in privatnega sektorja.

Dosedanji način dela je pokazal, da nismo mogli organizirati na operativen način raznih kampanj med kmečkim ljudstvom za izboljšanje gozdnega gospodarstva, za izboljšanje gozodne proizvodnje, za vodstvo in usmerjanje produkcije. Naš kmečki človek mora spoznati, da mi naš gozd ne samo izkoriščamo, temveč da ga tudi varujemo in gojimo.

Uprava nedržavnih gozdov mora usmerjati svoje delo preko uprav na okrajih s pomočjo svojih strokovnjakov in organizatorjev s širokimi gospodarskimi pogledi. Naloga vaških frontovskih in sindikalnih organizacij je preprečevalno razgibati naše kmečko ljudstvo ter mu približati in prikazati naše vsakdanje velike gospodarske uspehe in napore za uresničitve plana.

Izkušnje preteklosti nam jasno govore o uspehih velikih akcij, ki smo jih na ta način pokrenili. Na podoben način se morajo vršiti pogodovne in druge akcije. Mnogo je gozdnih del, ki so tipična za mladega dorastajočega človeka, zato je potrebno predvsem pritegniti v te akcije našo mladino.

Vloga državnega sektorja gozdnega gospodarstva je, da pomaga in dviga zadržno življenje i materialno i z vzgledom in da našemu individualnemu producentu, ki se budi in skuša delati vzajemno, nudi potrebno pomoč. Državni sektor mora s svojo mehanizacijo, tehniko, krediti itd. krčiti pot vsemu našemu gozdnemu gospodarstvu. Pridoblene izkušnje je treba medsebojno izmenjavati.

V borbi za izvajanje planskih nalog se sprašujemo, kako čim bolj organizirati odkup gozdnih proizvodov iz privatnega sektorja? Ves odkup bo usmerjen preko zadržne organizacije, vršil pa se bo preko okrajev. S tem bo omogočeno lažje poslovanje in boljša evidence. Dokler se zadruge ne bodo znašle in uredile svoje poslovanje, bo državni sektor moral pomagati in podpreti nemoteno delo, da bodo potrošniki prišli do potrebnih količin lesa.

Z novimi načeli in prijemi dela bomo naše številne male proizvajalce ne samo zajeli, temveč jih tudi pridobili.

Uprava nedržavnih gozdov je osnova kot organ ministertva za kmetijstvo in gozdarstvo LRS za nedržavno gozdno področje. Uprava je pristojna, da regulira in nadzoruje izvajanje plana gozdnega gospodarstva v nedržavnem gozdnem sektorju. Preko posameznih uprav za gozdarstvo na okrajih in drugih ustreznih organov okrajnih izvršilnih ljudskih odborov, bo organizirala, vodila in nadzorovala vključevanje zadržnega in privatnega gozdnega sektorja v splošni plan gozdarstva ter izvajanje plana opravila v sklad s planom državnega sektorja.

Rado Grličarev

V OPEKARNI GOR. RADGONA SE PRIPRAVLJAJO NA NOVO SEZONO

Pod tem naslovom smo dne 6. januarja prinesli poročilo »Tanjug«. Dodatno k temu poročilu prinašamo danes še dokončne številke po stanju z dne 31. 12. 1947. Izvršitev produkcijskega plana je bila sledeča:

Surova opeka: zidna 110,7%, strešna 101%.

Zgana opeka: zidna 115%, strešna 92%.

V novem industrijskem kraju Zupanja so zgradili lani 220 poslopij. Tako so sezidali ob sladkorni tovarni veliko delavsko naselje z več sto hišami. V Zupanji so pa lani gradili tudi druga industrijska in kmetijska poslopja, ne le sladkorno tovarno. V okolici so zgradili več žitnih skladišč in kmetijskih poslopij. Opekarne so dale v ta namen nad 7.000.000 kosov opeke.

Lanska obnova v Istri. Lani so v pazinskem okraju obnovili 65 hiš in 43 drugih poslopij, ob koncu je pa bilo še v delu 95 stavb. V buzetnem okraju so obnovili 97 kmečkih hiš, 50 šol in vodnjake v 25 vaseh. Mnogo gradbenih del je bilo tudi v puljskem okraju. V Vodnjanu so zgradili javno kopalnico in hotel. V letovišču Brionju so dogradili več hotelov. V okraju so obnovili 40 hiš in 10 gospodarskih poslopij. V samem Pulju so obnovili okrog 700 poslopij, med njimi 4 hotele in tovarne. V rovinjskem okraju so obnovili 46 gospodarskih poslopij, poreškem so pa dogradili 12 raznih objektov in obnovili 75 stanovanjskih poslopij. V opatijskem okraju je obnovljenih 82 stanovanjskih in 67 gospodarskih poslopij. V delu je še 45 stanovanjskih hiš, 2 šole in 48 gospodarskih poslopij.

Četrty premožnik v Zasavju. Na zahodu od zagorskega premožnika segajo premožnava ležišča še okrog 2 km naprej od Moravč. Doslej niso bila dovolj raziskana. Terciarne plasti, ki vsebujejo premog, se raztezajo še 14 km proti zahodu, široke pa so od 1 do 4 km. Uprava zasavskih premožnikov je začela nedavno sistematično raziskovati moravško kotlino. Če bo raziskovanje uspešno, bodo že letos izdelali načrt za nov premožnik v Moravčah. Ta premožnikovo bato pa precej oddaljen od zagorskega zato bodo morali premog odvažati do Domžal ali Kresnic, bodisi z žičnico ali pa bodo skopali nad 4 km dolg odvozni rov do Kresnic. V moravski kotlini je tudi mnogo kremenčevega peska, ki ga bodo lahko uporabljali v hrastinskih steklarni Primeren je pa tudi za livarne in »Litostroje« ga že uporabljajo.

K ustanovitvi državljanske knjige Ljudske republike Slovenije

Vsaka družbena organizacija mora vedeti za svoje člane, mora jih imeti nekeje vpisane, da lahko v redu in z uspehom opravlja svoje naloge. Če velja to za društva ter druga privatna in javna združenja, velja toliko bolj za našo največjo in najvišjo družbeno organizacijo, za državo. Zato predpisuje zakon, da je treba vse člane naše državne skupnosti, vse državljane voditi v razvidu in jih imeti popisane v posebni članski knjigi. Ta knjiga se imenuje državljanska knjiga. V njej morajo biti vpisani vsi, ki so državljani FLRJ Jugoslavije.

Državljanstvo knjige imajo že dolgo vse moderne države. Značilno za upravo stare Jugoslavije je, da v vseh letih svojega obstoja ni prišla do te knjige, dasi jo je njen zakon o državljanstvu predvideval. FLRJ je že prvo leto svojega obstoja, takoj po osvoboditvi vsega državnega ozemlja, sprejela svoj zakon o državljanstvu in z njim suvereno določila krog svojih članov. Če danes pa pristopa njen mladi upravni aparat k velikemu delu registracije vseh državljanov, k ustanovitvi državljanske knjige.

Naša ljudska država je skupnost jugoslovanskih narodov, ki tvorijo na svojih nacionalnih ozemljih lastne države, te pa so povezane v skupno državo. Tako je vsak posameznik član obeh državnih skupnosti, je torej hkrati državljani svoje ljudske republike in državljani zvezne republike. Ti državljani sta v njegovi osebi enako neločljivo povezani, kakor je povezana ljudska republika v zvezi

republiko. Vsaka ljud, republika vodi svojo državljansko knjigo in v njej so vpisani njeni, torej republiški državljani. Ker pa republiškega državljanstva brez zveznega ni, so državljanske knjige posameznih republik hkrati tudi knjige zveznih državljanov. Zato ni potrebna ustanovitev posebne knjige zveznih državljanov.

Po vestnih pripravah prične naša republika v tem mesecu sestavljati svojo državljansko knjigo. Imenovala se bo Državljanška knjiga Ljudske republike Slovenije. Vanjo bodo vpisani vsi, ki so državljani te republike. Vsak državljani se bo priglasi za vpis in dokazal svoje državljanstvo. Vpisovanje bodo vodili državni matičarji na sedežih vseh krajevnih ljudskih odborov v času, ki bo v vsakem kraju zase objavljen. Vpisovanje bo do spomladi končano. Kdor bo vpisan, bo veljal za državljani in bo ostal vpisan vse življenje, oziroma dokler državljanstva morda ne izgubi.

Kakor je državljansko danes življenjske važnosti za posameznika, tako je državljanska knjiga važna za našo administracijo. Državljanška knjiga bo zopet velik korak naprej v izgradnji in stabilizaciji naše državne uprave in ogromen napredek naše nove ljudske države FLRJ. Zato zasluži obsežno in težko delo, ki ga terja ustanovitev te knjige od mladih moči, katerim je delo poverjeno, podpora in pomoč ne samo vseh državnih organov, marveč vsega delovnega ljudstva, zlasti pa naših poštivalnih aktivistov.

PRED II. KONGRESOM AFŽ JUGOSLAVIJE

Predkongresni sestanek sindikalne podružnice kliničnih bolnic v Ljubljani

V torek 5. januarja je bil v prostorih ljubljanske bolnice sestanek sindikalne podružnice kliničnih bolnic v Ljubljani, ki je člane — po večini so to žene — seznanil s pomenom II. kongresa AFŽ Jugoslavije.

Glavni referat je imel tov. Janko Rudolf, predsednik Glavnega odbora Enotnih sindikatov Slovenije. Poudaril je zlasti važne naloge sindikalnih organizacij pri prevzgoji tistih naših žena, ki stoji pri izvedbi plana še ob strani, ter govoril o tem, kako je treba te žene aktivizirati in vnašati v njihove vrste delovno disciplino. Ni dovolj, da ženo mobiliziramo za delo, temveč jo moramo vključiti v skupno delo vseh državljanov in jih dati vso možnost, da bo dvignila svojo kvalifikacijo. Aktivizirati jo moramo, da bo bolj aktivno sodelovala v sindikalnih odborih, podoborih, komisijah itd., zlasti pri kulturnem prosvetnem delu. Zanimanje povezuje ženo v sindikalnih odborih, ki se v veliki meri kaže po vseh sindikalnih podružnicah Slovenije, je treba začeti odpravljati.

Po govoru tov. Janka Rudolfa je spregovorila zdravnica tov. Pavla Jerina-Lah, znana politična delavka v zdravniških vrstah, organizatorica partizanske bolnice na Primorskem. Govorila je o nekaterih problemih, ki so v zvezi z ženami v njihovi ustanovi. Poudarila je, da je njihova sindikalna podružnica ena izmed redkih v Sloveniji, ki ima skoro 2/3 uslužbenec kvalificiranih žena, ki so bolničarske strožnice, bolničarke, instrumentarke, laborantke, zdravnice specialiste, ima celo univerzitetno profesorico, docentko in asistentke. Rekla je: »Ugotoviti moramo, da je le del teh cla-

nic sindikata aktiven v sindikalnih odborih, ostale pa kažejo popolno nezainteresiranost pri politični aktivizaciji.»

Zdravnica Pavla je nadalje govorila o tem, da je treba vzgojiti nove zdravniške kadre med ženami vrstami, jih čim bolj kvalificirati in na ta način prispevati k dvigu delovne sile, ki je potrebna za naš plan. Tretja stvar pa je, da razbremenimo uslužbenke družinskih skrbij, iz česar sledi, da je treba povečati skrb za jasli ter skrb za rešitev stanovanjskih problemov.

Te tri stvari je sindikalna podružnica sprejela kot svoje predkongresne obveznosti.

Sindikalna podružnica je ob zaključku sestanka poslala pozdravne resolucije tov. Marinku in Centralnemu odboru AFŽ v Beogradu.

Akcija za obdaritev gorjskih otrok

Do 7. januarja je bilo nabranih skupno din 207.408

Novo mesto	4.000
Organizacija AFŽ okraja Dolina	9.708
Londava	20.100
Organizacija AFŽ okraja Gorica	6.080
— Solkan	10.051
Organizacija AFŽ okraja Gornja Radgona	6.244
Organizacija AFŽ okraja Postojna	15.762
Organizacija AFŽ okraja Ptuj	2.656
Organizacija AFŽ okraja Šmarje pri Jelšah	7.997

Skupaj din 295.341

V okraju Maribor-okolica bodo letos zgradili pet zadržnih domov

Maribor, 9. jan.

Dne 7. januarja je bil v prostorih okrajnega ljudskega odbora Maribor-okolica prvi sestanek Inicijativnega odbora za gradnjo zadržnih domov v tem okraju, v katerem so zastopane vse frontovske organizacije: Krajevni odbori, Okrajna poslovna zveza ter KSS.

Okrajni odbor OF Maribor-okolica je predvidel za letošnje leto gradnjo 5 zadržnih domov, in sicer pri Sv. Trojici, v Šmarjeti, Jakobskem dolu, pri Sv. Lovrencu na Pohorju in v obmejnem Remšniku. Z adaptacijo bodo uredili zadržni dom v St. Lenartu v Slovenskih Gorah, Jurjevskem dolu in St. Ilju, kjer bodo adaptirali zgradbo bivše hranilnice. Za naslednja leta v prvi petletki je predvidenih še nadaljnjih 14 zadržnih domov.

Neretvanska dolina ima veliko gospodarsko prihodnost. Vzdolž Neretve od Hercegovine do morja se razprostira močvirno ozemlje »Neretvanska blatija«, ki meri okrog 13.000 ha. Obdelujejo le 3500 ha zemlje. Med petletko bodo osušili skoraj vse to močvirje, kar bo omogočilo velik razvoj kmetijstva. Zato se bo lahko razvila tudi živilska industrija. Ze leta 1944. so začeli graditi časno tovarno za konserviranje paradižnikov. Tovarna je lani začela obratovati. Izdelujejo pa že velik načrt za mnogo večjo tovarno. Hkrati so tudi meliorirali močvirje. V dolini Neretve bodo gojili tudi trto na površini okrog 800 ha. Posebno ugodni pogoji so pa za pridelovanje bombaža. Ob izlivu Neretve so tudi že začeli graditi veliko pristanišče, ki bo eno največjih v državi.

Na svojem prvem sestanku, ki ga je vodil sekretar okrajnega odbora OF Maribor-okolica, je Inicijativni odbor pretresal predvsem osnovna načela o zadržnih domovih, ki jih bo prilagodil posebnostim vsakega posameznega okraja. Tako bo imel v vinorodnih krajih tak dom poleg prostorov za narprozo, za kreditni odsek, dvorano, skladišče itd. tudi skupno vinsko klet, ki bo vzorno in moderno urejena. V poljedelskih okoliših bodo zadržni domovi imeli semenarno ali strojno postajo.

Vse te zadržne domove bodo pričeli graditi predvsem na prostovoljni bazi in s lastnimi materialnimi sredstvi, ki jih bodo prispevale posamezne vasi. Strokovna dela bodo izvedli delovni kolektivi mariborskih in okoliških tovarn in podjetij. Prav tako bo pri gradnjah teh domov sodelovala mariborska mladina. S strokovnim usposabljanjem mladine v tečajih, ki jih bodo priredila Okrajno gradbeno podjetje in ostala podjetja v Mariboru, bo v znatni meri olajšano pomanjkanje strokovnega kadra.

Za gradnjo zadržnih domov bodo s prostovoljnimi delom izdelovali tudi gradbeni material. Tako bodo v Svecini nakopali glino za opeko, nasekali stavbni les in zgradili apnenice. Ob koncu je Inicijativni odbor sklenil, da bo prihodnje nedeljo sklical delovno konferenco vseh funkcionarjev krajevnih, oblastnih in množičnih organizacij in začel takoj s pripravljalnimi deli po gradiliščih, ki jih bodo vodile gradiliške uprave. Sklenili so tudi, da bodo v času gradnje vodili evidenco in aktivizirali vse vaščane za gradnjo teh domov. — (Tanjug)

KRATKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Proizvodnja naše kovinske industrije leta 1948. Naša kovinska industrija se naglo razvija ter napreduje. Ze lani je pridelavala dragocen delež za obnovo in graditev. Letos bo izdelovala še več pomembnih izdelkov, ki smo jih morali prejšnje čase uvažati. Med drugim je pomembno, da bo izdelovala tudi več kmetijskih strojev. Tako se bo povečala proizvodnja mlatic, ki so jih začeli izdelovati lani. Letos bodo mlatice izdelovali že v serijah. Največji napredek za kovinsko industrijo pomeni zgraditev tovarne orodnih strojev v Zeleniku, dalje razširitev tovarne iste vrste, »Prvomajske«, v Zagrebu, povečanje tovarne splošnih kovinskih konstrukcij in vijakov v Mariboru in izpolnitev še cele vrste velikih tovarn.

73.500.000 din so porabili lani za obnovo lanene industrije in konopljarj v Slavoniji in Baranji. Zgradili so 3 večje konopljarne, obnovili več starih in precej razširili še 2 drugi. Ta industrija bo poslej predelovala tudi industrijsko rastlino žukvo, ki dobiva čedalje večji pomen.

V Makedoniji nastaja kombinat za riž — edini v srednji Evropi. Lani so začeli graditi velike hidrotehnične objekte za namakanje riževih polj na Kočani pri Skoplju na Strumiškem polju pri Titovem Veselu itd. Tudi na Bregalnici gradijo velike jezove. Vodo bodo zajezili, da bo začela obratovati velika hidrocentrala ter da bodo lahko namakali velika riževa polja. V Kočanih nastaja velik kombinat za riž. Preteklo leto so v okolici pridelali 6,5 milijona kilograma riža. Med petletko se bo pridelok riža povečal za več milijonov kilogramov. V zvezi s tem bodo zgradili veliko lučilnico (rižarno) in tovarno škroba. Odpadki, ki jih bodo pridobili pri lučilnici, bodo predelovali v škrob.

V Crni gori bodo zgradili 50 zadržnih domov. Na drugem plenumu ljudske fronte Crne gore so med drugim razpravljali o letošnji graditvi zadržnih domov. Zgradili bodo okrog 50 zadržnih domov. Ena največjih javnih del bo tudi letos graditev proge Nikšić-Titograd. Železnica bo zgrajena do 13. julija. Zaposleno bo moralo biti stalno po 12.000 do 13.000 delavcev.

Kako je nastal film „Partizanske bolnice“

Na programu »Tedna slovenskega filma« je med drugimi točkami tudi kratkometražni dokumentarni film »Partizanske bolnice«, za katerega je napisal knjigo snemanja eden izmed režiserjev »Triglav-filma«, Zvonko Sintič, film pa sta snemala opereterja Smeh Tone in Pogar Viktor. Ker je to prvi daljši film domače proizvodnje, zasluži zaradi svoje kvalitete in dokumentarne aktualnosti vso pozornost in zato je prav, da v bežnem zapisu opozorimo na okoliščine, ki so spremljale nastanek tega filma.

Po zaključku osvobodilne vojne je bilo treba pohiteti, da se znanec ohranijo stvarni dokumenti okoliščin velike osvobodilne borbe, dokler so spomin še sveži in sledovi nezabrisani. Naloga, da filma vse, kar je bilo v zvezi s to borbo, je dobilo mlado filmsko podjetje, ki se je pravkar osnovalo. Manjkala so še tehnična sredstva, material in nešteto drugih stvari, toda že septembra so odšli na snemanje dokumentarnega materiala tri filmske ekipe in sicer na Dolensko, Stajersko in Primorsko, da bi posneli originalne partizanske poslopja, ki so bila važna v partizanski borbi, strelske jarko, bunkerje, partizanske bolnice in še več podobnega za arhiv muzeja narodno-osvobodilne borbe na ljubljanskem gradu. Iz tega gradiva naj bi se izdelali trije kratkometražni dokumentarni filmi: partizanske bolnice, partizanski tisk in partizanska kurirska pota.

Režiser Z. Sintič in T. Smeh sta odšla na Stajersko. Na terenu sta se srečala s partizanskimi borci in njihovimi zgodbinami in zato se jima je zdelo škoda, da bi snemala samo mrtve dokumente, ter sklenila, da bosta posnela nekatere rekonstrukcije (ponovitve) dogodkov iz osvobodilne borbe z ljudmi, ki so jih doživeli in kolikor mogoče take, kakršne so obdržali v spominu. Kljub neaklonjenim prilikam sta prinesla domov zanimiv »živ« material. Po predavanju prinesenih posnetkov je Z. Sintič dobil nalogo, da zbere vse ostalo gradivo in in napiše knjigo snemanja za »Partizanske bolnice«, nelahka in odgovorna naloga, ki pa jo je Z. Sintič prevzel z največjo vnamo. Prečital je literaturo in zapiske o partizanskih bolnicah, obiskal ljudi, ki so kaj vedeli o tem, predebatiral ure in ure s starimi partizani ter tako nabiral gradivo. Ker si je bil sedaj na jasnem, da bo težje snemati bolnice »Franje«, je poiskal dr. Pavlo Jerinovo, ki se je zavzela za nalogo, mu dala na razpolago ves arhiv in kroniko partizanskih bolnic, slike in mu pripovedovala iz lastnih doživljanj v bolnici »Pavla«. Obiskal je partizanske bolničarje, si zapisal spomine ranjenec in bolnikov, ki so se zdravili v partizanskih bolnicah. Nabralo se je mnogo gradiva in treba se je bilo odločiti: ali mrtvi, statistični dokument, ali poživitev z najzanimivejšimi rekonstrukcijami takratnih dogodkov, ali vse bolnice, ali poploščitev v tem smislu, da bi najzanimivejše momente prikazali take, kot da so se zgodili v zvezi s »Franjo«. Pred očmi so imeli dokumentarni film »Pro sledovih IV. in V. oplenje« — toda to bi bila stilistična kopija. Zedinili so se torej za poploščitev s težiščem v »Franjo« in vložkom nekaj nevtralnih, krajših rekonstrukcij, n. pr. na bežen prikaz kolone z ranjenci. Snemanje se začne 1. marca 1947, dolžina filma 500 m. Cilj: Partizanska bolnica »Franja« nad Cerknem.

Pisanim vabilom so se odzvali iz vse republike. Prišli so bivši partizani: zdravniki, zdravnice, bolničarji, bolničarke in ranjenci ali nekdanji oskrbovalci v teh bolnicah. Prinesli so s seboj svoje stare partizanske obleke in druge stvari. Prisrčno svidenje in — zaživeli so pravo partizansko življenje.

V Novakih, kjer so imeli leta 1943 zasilno jarko, so jih pričakali vaščani s pesmijo in cvetjem — sami dobri znanci iz borbe. Zdravnik dr. Marušič iz Ajdovščine jih je obvestil o prihodu in da bodo sodelovali v filmu. Ta odlika jih je razveselila in bili so ponosni, da so izbrali prav nie in njihove kraje. No, tudi dr. Franja Boje-Bidovecva se je pridružil ekipi. Njen nasvet je bil dragocen. Snemanje se je lahko pričelo.

Pobočja in soteske je pokrival še debel sneg. Led je oklenal skoro neprehodne police nad omotilnimi globinami, na katerih dnu je klokotala Idrija. Oboroženi s cepini, krampjarji in klini so prvi dan v najtežjih okoliščinah najprej zavarovali pota in si naredili skozi sneg in led gazi do »Franje«. Kolona z »ranjenci« na nosilih in spremljevalci se je začela pomikati po terenu, ki ga je doletel režiser. Pot je bila težavna in nevarna. Dr. Franja je podžigala pogum in — kolona je začela iti. Operater Smeh in sprožil in oko filmske kamere je zvesto posnelo te prve žive scene, ki jih vidimo ob začetku filma.

Drugi dan se je pričelo marčvo deževje, pomešano s težkimi kosmi mokre snega. Na filmanje ni bilo misliti. Sonce se je umaknilo za oblake in pet sledečih dni je neprestano lilo. Ilo. Pet dni je ostala ekipa s svojim avtomobilom sredi divjine, odrezana od vsega sveta, z malo hrane, v mrazu in mokroti. Teden dni dovoljenega dopusta je po taktični službi je klicala dopolnjava na naj bližje mesto. S pobočji nad Idrijo so gremeli snežni plazovi. Zasuta pota so morali kidati in tako so se končno le prebili z avtom do Idrije, od koder jih je odpeljal kamion do Logateca na vlak. Sintič in Smeh pa sta ostala, ker sta hotela posneti nekaj mrtvih scen bolnice »Pavla« v Mrzli rupi nad Idrijo. Vremenska poročila na, so javljala no plave, plazove in nepovedovalne se nadalje slabo vreme. Tudi Sintič in Smeh sta sedaj odšla in čakala v Ljubljani na ugodno vreme.

Kmalu sta se spet ortala in vidimo jih, ko letata čez plazove v Rohovno kot pod Ojstrico v Kamniških planinah. Smehu na plazu nenadoma spodrsne in že ga zavri in nese katih dve sto me-

trov po strmini, da zgubi škorenj in mora odlejeti bosčiči po snegu. Toda kljub temu sta posnela ostanke bolnice v Rohanovem kotu, kot jih vidimo v filmu.

Prve dni aprila, ko se je ubralo nebo in vreme nekoliko ustalilo, so se ponovnemu pozivu odzvali vsi, ki so sodelovali pri prvem snemanju. V treh dneh so sedaj v dosti bolj ugodnih okoliščinah posneli vse dogodke, ki jih vidimo v »Franji« in njeni okolici: poplah, izvidnice, evakuacije.

Takoj potem so filmali »Pavlo«. Zbor ekipe, sedaj povsem drugi ljudje, je bil v Idriji. To pot so sodelovali skoro sami Idrijčani, bivši partizani-bolničarji. To snemanje predstavlja najbolj naporno delo vsega filma. Na dolgih in ostrih ovinkih jih je spremljalo oko filmske kamere: po rupah je ležal še sneg. Ob 7. zjutraj so zabredli čez ledeno mrzel potok in se niso preobuli do 8. ure zvečer. Ves dan so filmali mokri in niso imeli časa niti jesti, kajti izkoristiti je bilo vsak trenutek ugodne luči. Z neizmerno previdnostjo in s skrajnimi naporami so kot nekoč prenašali nosila z ranjenci čez pridvižni, tresoči se most nad bobnečimi vodopadi. Za steklenim očesom z nekega previsa je spet stal Smeh. Posnel je požrtvovalne slovenske ljudi in njihove napore, da ohranijo znanec o dokumente naše velike dobe. Po končanem snemanju so od utrujenosti omahnilj tudi korenjaki. Kolenčeva mama, ki jo tudi vidimo v filmu pred hišo, v kateri je sprejemala partizanske ranjence, jim je s solzami v očeh postregla. Gledalec filma se komaj zaveda, kakšne napore je zahteval prav ta del snemanja, ki je trajal dva dni, na platno pa teče komaj nekaj minut. Idrijska ekipa je končala delo in se prisrčno poslovila.

Tačas je pa že imel KLO Čepovan sporočilo, naj bo pripravljenih osem voznikov s spremljevalci, isti ljudje, vozovi kot nekoč, ko so prevažali partizanske ranjence. Ko sta prišla Sintič in Smeh v Čepovan, jima je tajnik obupan povedal, da si ne zna pomagati, ker čaka kar — štirinajst kompletih garnitur! Še bolje!... Ko sta odsvetovala kakih šestdeset let staremu očancu naporno pot, je zrasel: »Tovariš! Jaz sem takrat vozil ranjence...!« Nato je prevzel ruško in hodil ves dan... Ko so se tiho, previdno kot nekoč pomikali z vozovi, ranjenci in izvidnicami po serpentinah na Dolenoj Tribušo, so se ravno vračali kmetje, ki so zdajci kot vkopani zavzeto strmeli v sprevod in niso vedeli, ali sanjajo ali bdé. Kaj pa, če se je spet začela partizanska? Ekipa se je ustavila pred isto hišo in zložila ranjence ter jih izročila v roke dr. Fr. Dergancu kot nekoč. Pozneje so ugotovili, da je prav ta dan minilo dve leti, odkar se je ustavila pred to hišo prav ta kirurška ekipa — dr. Pohar, dr. Fr. Derganc in Tolar Miha-Zoro.

S tem so bili zaključeni posnetki na Primorskem. Preostajala je še Dolenska, Notranjska in Stajerska. Doslej je spremljal Sintiča operater Smeh, odšel pa Viktor Pogar, ker je odšel Smeh na snemanje umetniškega filma k Sv. Luciji. Strokovna svetovalca sta bila Senčar in Novakova Špela. Filmall so

NAŠ DOMAČI FILM — ZRCALO NAŠEGA ŽIVLJENJA IN NAŠIH DELOVNIH NAPOROV!

Koledar Južnih Slovanov na Madžarskem

Pred dnevi je izšel za Srbe, Hrvate in Slovence, ki žive na Madžarskem, drugi ljudski koledar — koledar v pravem pomenu besede in ljudska čitanka ob enem. (Narodni koledar za 1948, izdaje »Naših novina«.) Izdaja koledarja je v življenju jugoslovanske manjšine vesklor pomembno dejstvo, kajti srbski, hrvaški in slovenski živeli na Madžarskem v preteklosti ni imel možnosti vsestranskega učenja z narodno književnostjo in poglabljanja bratskih vezi med južnoslovanskimi narodnostnimi množicami na eni in med življenjsko stvarnostjo madžarskih delovnih množic na drugi strani; omenjeni koledar naj bi tako v gotovi meri služil temu namenu.

V koledarju je priobčeno tudi nekaj slovenskega čtiva, namenjenega porabskim Slovcem. Na prvem mestu je Veričeva vzpodbudna pesem »Jutro

Izbrana dela A. P. Čehova

V seriji zbirke Svetovni klasiki je izdala Državna založba Slovenije dramska dela A. P. Čehova.

Izdaja je pomemben dogodek na našem knjižnem trgu, ker smo doslej imeli v tisku samo dve drobni Čehovljevi enodejanki: Medveda in Snubača, ki so ju igrali na partizanskem odru 1944. l. Kmalu po osvoboditvi sta izšli pri Novem ljudskem odru v Klopčičevem prevodu. Šali pristevamo k Čehovljevim prevodom (1888, 1889). Njegova velika dramska dela pa so nastala pozneje in so bila v slovenskem jeziku dostopna samo ozkemu krogu predvojnih obiskovalcev ljubljanskega gledališča.

Knjiga obsega pet dram v štirih dejanjih: Tri sestre (prevedel dr. Avgust Pirjevec), Strizek Vanja (prevedel Josip Vidmar), Čejnjev vrt (prevedel Josip Vidmar), Ivanov (prevedel Janko Moder) in Utva (prevedel dr. Ivan Prijatelj), prevod prireditelj Janko Moder). Dalje osem krajših dramskih del: Na veliki cesti in Labodji spev, dramski študiji v enem dejanju; tri šale v enem dejanju: O škodljivosti tobaka, Tragik po sili in Jubilej ter Svoboda — prizor v enem dejanju, vse v prevodu Janka Modra. Ponatisnjeni sta tudi šali Medved in Snubač. K. C.

mrtve posnetke bolnic in bunkerjev na Rogu. Na Notranjsko je ekipo spremljala Kavčič Pavla. Filmali so ostanke bolnice Ute, Pudob in Podob, v Podgori in v Starem trgu. Pri snemanju fašistom izdanega bunkerja, v katerem so krvoloki masakrirali ranjence in bolničarje, so imeli velike težave, ki pa so jih premagali z novatorskimi prijemi. Ostanke trupel, lobanje in kosti so ležali na dnu nekaj metrov skofo nedostopne jame. Ekipa je razžirila vhod in posekala smreko ter počakala na sončni pramen, ki je naklonjeno osvetlil dno z žalostnimi ostanke. Ker na tudi ta svetloba ni zadostovala, so jo ojačili z reflektorsko ploščvijo — belo naglavno ruto dekleta, ki je spremljalo ekipo, in s kovinsko steno kasete za kinokamero. Pa tudi to ne bi zadostovalo, zato je operater Pogar z roko počasi prožil posnetek za posnetkom ter na ta način s podaljšano osvetlitvijo uspešno posnel sceno, ki jo vidimo v filmu.

Tudi na Stajerskem sta hitro opravila. Vodila sta jih dva oficirja-bolničarja, ki poznata vse Pohorje. Obiskala sta tudi Slovenjgradec in Mislinjsko dolino. V Volčini pri Sv. Lenartu v Slovenskih gorah sta filmala kmeta Smerdelje Franca, ki je pod svojim skednjem zgradil zakopispirani bolniški bunker. Nekoč se je nar dni valjala okupatorjeva patrolja vrh tega skednja in seveda ni slutila, da ima nekaj metrov pod seboj partizanske ranjence.

S tem so bili zaključeni sredi septembra lanskega leta vsi potrebni posnetki na originalnem terenu in z večino ljudi, ki so dogodke, ki jih vidimo v filmu »Partizanske bolnice«, resnično doživeli v narodnoosvobodilni borbi. Mnogo tega gradiva bo uporabljeno tudi v sledečih dokumentarnih filmih: partizanski tisk in partizanska kurirska pota.

Sledila je obdelava v laboratorijih »Triglav-filma«. Konec oktobra je bil film v glavnem montiran in najti je bil treba komponista, ki bo podložil glasbo. Izbor je zadel komponista Blaža Arničja, toda vsi prigovori simfonika niso ogreli. Kako naj za neke bolnice komponira glasbo! On, ki je komponiral pesmi svojih gora, zdov in čuvstvenih nastrojnih gora. Skoro s silo so ga privedli pred platno in mu začeli predvajati film. Ko je steklo kakih sto metrov filma, se je zastislo iz teme: »Ej duš, saj to je simfonija!« — In potem, no potem je zagorel in skomponiral — delal je noč in dan — svojo novo simfonijo, ki jo slišimo v »Partizanskih bolnicah« — delo svojeke lepote, ki jo homo kdaj slišal tudi kot samostojno točko simfoničnega koncerta.

Tako je nastal ta film. Sodelovalo je nad dve sto ljudi: kmetov in rudarjev-partizanov, partizani zdravniki in zdravnice, bolničarji ter vse tehnični aparat »Triglav-filma«. Dokumentarno močno dožnan film bo ohranil sodobnikom in znanecem avtentično gradivo naše dobe, ljudi s posebnostmi njih gibanja, obleke ter bo posebno zato dragocen študijski material ustvarjalcem naših bodočih umetniških filmov o naši veličastni narodnoosvobodilni borbi. —ea.

Poročila iz naših krajev

Zveza borcev za gradnjo združnih domov

Dolnja Lendava, 9. jan.

V ponedeljek je bil občni zbor Zveze borcev Dolnje Lendave. V okrašenih dvorani okrajnega OF odbora so se zbrali številni borci in aktivisti. Po referatu tov. Mlinarja so borci živo debatirali in se obvezali, da bodo pri gradnji združnih domov ter drugih gradbenih akcijah v mestu prispevali vsak po 100 delovnih ur. Z občnega zbora so poslali pozdravno brzojavko maršalu Titu.

Po vsem Prekmurju je veliko zani-

manje za Zvezo borcev in se vsak dan javljajo za vstop vanjo.

M. F.

Bled, 9. januarja.

V sredo zvečer so se zbrali številni borci iz okolice Bleda na občnem zboru Zveze borcev. Med ostalimi obveznostmi se je vsak član tudi obvezal, da bo prispeval 30 ur prostovoljnega dela pri rušenju nekaterih zgradb, da se bo tako pripravil material za zidanje združnega doma, obenem pa se bo s tem pripomoglo k regulaciji Bleda.

T. L.

TOVARNA USNJA »INDUS« JE PRESEGLA PLAN ZA 23,02%

Ljubljana, 9. januarja.

Delovni kolektiv tovarne »Indus«, ki je že 13. decembra proslavil izpolnitev plana za preteklo leto in proglasil 24 udarnikov, 2 novotarija ter 80 nagradnih tovarnišev in tovarišč, je istega dne sprejel obvezo, da bo svoj letni plan do konca leta 1947 preseglal še za 20%.

Dne 15. decembra se je pričelo novo

tekmovanje. Uspeh tekmovanja ni ostal. Obveza ni bila samo dosežena, temveč izpolnjena s 23,02%. S tem uspehom smo zaključili prvo leto in stopamo z novim članom v drugo leto Titove petletke. Z zavestjo zmagovalcev v borbi za plan hočemo v novem letu podvojiti svoje napore, da bo uspeh še večji.

J. O.

V vasi Kovčice je zasvetila električna luč

Ilirska Bistrica, 9. jan.

Vas Kovčice leži visoko v Brkinih in šteje 238 prebivalcev, ki so 100% vključeni v OF. V lanskem letu so vse muzične organizacije v vasi sklenile, da v prvem letu petletke elektrificirajo svojo vas. Takoj so šli na delo in letos 1. januarja jim je zasvetila električna luč.

Pri napeljavi električne razsvetljave je bilo izvršenih 109.594 prostovoljnih delovnih ur in 500 ur prostovoljnega dela z vprežno živino, kar pomeni, da je vsak prebivalec prispeval za skupnost 460 ur prostovoljnega dela. Poleg prostovoljnega dela pa so prebivalci pri napeljavi električnega voda, odnosno pri zidavi kabine za transformator nabavili še tale material: 1200 kg apna, 1330 kg cimenta, 1600 kg železa, 7 kub. metrov gramoza, 5000 kosov zidakov, 80 drogov in 87 izolatorjev. Plačati jim je bilo edino treba strokovnjake. M. J.

Požrtvovalnost železničarjev

Sv. Lucija, 9. januarja.

Ko si je sindikalna podružnica železničarjev v Sv. Luciji ob Soči priborila prehodno zastavico, so člani še krepkeje prišli za delo. Po priključitvi bivše cone A so se zaradi povečanja prometa postavile pred nas nove težke naloge, ki smo jih z uspehom izvršili. V letu 1947 smo prispevali 15.172 prostovoljnih delovnih ur in skupni vrednosti 273.000 din. Ko je bil odprt direktni promet čez most v Arčah na progi Podbrdo—Gorica, je na postaji Sv. Lucija čakalo 41 vagonov premoča, ki so ga v tovarni cementsa v Anhovem nujno potrebovali. Šef postaje pri Sv. Luciji, prometnik in uslužbenec so se dogovorili, da bodo s strojem, s katerim je bil most preizkušen, v prostem času prepeljali v Anhovo vseh 41 vagonov. Dela so se udeležili tudi vsi uslužbenci, ki so delali pozno v noč. Tovarna cementsa je lahko tako nemoteno nadaljevala delo.

Uspešno je bil dokončan tudi deseterški tečaj progovnih delavcev. Izpise so položili z odličnim uspehom. Tečajnike so brezplačno podučevali šolski uradniki iz Podbrda v svojem prostem času. Pred kratkim je bil osnovan tudi tečaj o prvi pomoči, katerega vodi tov. dr. Valentinčič. I. Š.

Agilnost sindikalne podružnice cestarjev

Slovenska Bistrica, 9. jan.

Cestarji okraja Slovenska Bistrica so že v preteklem letu, predvsem v zimskem času, mnogo delali na kulturnem področju. Tudi letos ne zaostajajo. Preteklo soboto in nedeljo so igrali Jurčičevo igro »Domen«.

Pri njih bi se lahko učile ostale sindikalne podružnice. Tako se je na primer članstvo okrajnega sindikata že lani učilo te igre, pa ni prišlo tako daleč, da bi jo postavilo na oder. Cestarji pa so prihajali po 15 km daleč k vajam, da so uspeli. S. J.

Dober film — vzgojitelj ljudstva!

V KRATKEM BO IZŠLA MAPA SLIK

»ŽIVLJENJE IN DELO V. I. LENINA«

V ZALOŽBI UREDNISTVA »LJUDSKE PRAVICE«

CENA LEPO OPREMLJENI, V PLATNO VEZANI
MAPI JE ZA PREDNAROCNIKE 300 DINARJEV,
V USNJE VEZANI 500 DINARJEV.

Prednaročnike sprejemamo le do 15. januarja 1948.
Ker je naklada nizka, pohitite z naročilom!

V Zagrebu je začela izhajati revija »Djelo«

Obravnavala bo politična, ekonomska in kulturna vprašanja. Priobčevala bo prispevke iz življenja naše države, pregled mednarodnih dogodkov, kritike, polemike, recenzije, zapiske itd. Izhajala bo mesečno na 50 do 80 straneh. V prvi številki bodo objavljeni med drugim naslednji prispevki: Marjan Cvetkovič: »Nekatere izkušnje prvega planskega leta v LR Hrvatski«, Nikola Rupčič: »O zunanji politiki Jugoslavije«, Milan Stanič: »Sovražna politika Vatikana proti Hrvatom«, Miroslav Krleža: »O našem dramskem repertoarju«, Ljuba Drndić: »Petnajst dni v Italiji«, Richard Lang: »Ameriški monopoli in njihova vloga« itd. Glavni urednik je Nikola Rupčič.

Novo knjige in revije

Josip Korošec: Poročilo o izkopavanju na Ptujskem gradu leta 1946. Izdala Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani, Ljubljana 1947, str. 98.

Radovan Zogović: Prkosne stroje; založila »Kultura«, Beograd 1947; str. 189.

Obzornik, mesečnik za ljudsko prosveto. L. II. št. 11—12; izdaja Ljudska prosveta, Ljubljana 1947; str. 433—512.

Ljudski pravnik, I. II. št. 11—12; izdaja Uradni list LRS, Ljubljana 1947 str. 321—376.

Mladinska revija, I. III. št. 4; izdaja »Mladinska knjiga«, Ljubljana 1948; str. 129—176.

Gasilski vestnik, I. I. št. 11—12; izdaja Ministrstvo za notranje zadeve VLRS, Ljubljana 1948; str. 161—200.

Šesti kongres Komunistične partije Italije proučile linijo Partije v borbi za novo demokracijo in mir Narodi Jugoslavije budno spremljajo borbo italijanskih demokratskih sil za neodvisnost Italije Govor vodje delegacije KP Jugoslavije Nikole Kovačevića

Milan 9. jan. Na zasedanju kongresa Komunistične partije Italije je izročil vodja delegacije KPJ Nikola Kovačević borbene pozdrave delegatom kongresa in je izjavil med drugim:

Sporočam borbene pozdrave Komunistične partije Jugoslavije in njenega Centralnega komiteja vam, delegatom VI. kongresa bratske Komunistične partije Italije z željo, da bi dosegli v svojem delu popoln uspeh. Pozdrav in želje naše Partije vašemu kongresu so hkrati pozdrav in želje svobodnih narodov Jugoslavije italijanskemu delovnemu ljudstvu, ki bije pravično borbo za resnično demokratično, svobodno in neodvisno Italijo.

Prav zato, ker je neodvisna in svobodna država, ker je ljudska, socialistična država, uveljavlja nova Titova Jugoslavija iskreno in nedvoumno politiko demokratičnega miru in bratstva med narodi, politiko borbe proti netilcem nove vojne, proti novim vojnim požarom. Gredeč po tisti poti, ki jim je med vojno jasno začrtala in došlo vodstvo naše Partije s tovarišem Titom na čelu, so narodi naše dežele želeli in žele, da bi bil italijanski narod svoboden in samostojen v svobodni in neodvisni Italiji. Navdahnjeni s plemenitimi idejami Komunistične partije narodi Jugoslavije v svojih odnosih do italijanskega naroda niso mislili na maščevanje za težke zločine, za barbarsko opustošenje, za množične umore, ki so jih zagrešili italijanski fašistični okupatorji v naši deželi. Celo med slavno osvobodilno vojno smo na naših domačih tleh pozivali italijanske protifašiste v skupno borbo proti skupnemu sovražniku, nudili smo roko bratske pomoči italijanskim antifašističnim borbem na italijanskem ozemlju.

Ta naša politika bratskih odnosov do demokratičnih sil Italije je bila preizkušena v vojnih tegobah in preizkušanjih.

Ta politika je rodila obojestranske uspehe in koristi tako za narode Jugoslavije, kakor tudi za demokratične sile Italije. Od konca vojne do danes je ostala nova Jugoslavija zvesta in dosledna tej politiki, ker drugače tudi biti ne more: narodi Jugoslavije ne morejo gojiti nobenih drugih želja do italijanskega naroda, razen da ustvari resnično demokratično in neodvisno Italijo.

Tovariš Tito je že leta 1945. pisal: »Italijansko delovno ljudstvo mest in vasi ima v novi Federativni ljudski republiki Jugoslaviji svojega iskrenega prijatelja, ki hoče živeti z italijanskim narodom v najboljših odnosih.«

Proti taki politiki naše dežele, kakor tudi vseh držav ljudske demokracije, predvsem Sovjetske zveze, so uporabljali ameriški in angleški imperialisti med vojno in po končani vojni in uporabljajo še zdaj vsa sredstva, da bi oropali italijanski narod neodvisnosti in svobode, da bi napravili iz Italije svoje oporišče. V načrtih ameriških imperialistov je Italija nedvomno važna postavka za uresničenje njihovega gospostva na svetu in za zanečenje novega vojnega požara. Iz Italije bi radi napravili čim močnejše oporišče ne samo za ohranitev svojih interesov na Sredozemskem morju, marveč tudi proti Jugoslaviji in ostalim deželam nove demokracije. Demokratične sile Italije se hrabro upirajo tej politiki ameriških imperialistov. Narodi Jugoslavije, kakor tudi vsi iskreni demokrati na svetu s simpatijami in budno spremljajo borbo, ki jih bijejo italijanske demokratične sile za demokracijo in neodvisnost svoje dežele.

Pred Komunistično partijo Italije so težke zgodovinske naloge. Mi upamo in vernjemo, da bosta bratska Komunistična partija Italije in njeno vodstvo še bolj strnila demokratične sile italijanskega naroda in da bosta na čelu teh sil prekrizala načrte ameriških imperialistov z žilavo in dosledno borbo za resnično demokratično in neodvisno Italijo.

POTREBA TRDNE POVEZAVE SINDIKALNE BORBE S SPOŠNIM DEMOKRATIČNIM GIBANJEM

Milan 9. jan. (Tass.) Po referatu generalnega tajnika Partije Togliattija je pričel VI. kongres Komunistične partije Italije proučevati linijo Partije v borbi za novo demokracijo in mir.

Prvi govornik Concetto Marchesi se je dotaknil vloge inteligence v delu Partije. Predsednica Zveze italijanskih žena Maria Madalena Rossi je navedla naloge komunistk za mobilizacijo žena v borbi za razvoj demokracije proti grožnjam miru in neodvisnosti.

Član Generalnega komiteja Komunistične partije Italije Veglio Spano je poudaril da je danes največja nevarnost za delavski razred v precejšnje napake, ki izhajajo iz ustavnih in parlamentarnih blokad in da mora partija posvetiti pozornost vprašanju kadrov.

Predstavnik genovske federacije Komunistične partije Franco Antonini je govoril o izgledih sindikalne borbe. »Bitka za izboljšanje ekonomskih pogojev množice in za zmanjšanje brezposelnosti ni mogoče dobiti, če se ne vkladijo z borbo za korenite spremembe v ekonomski strukturi države. Neobhodno potrebno je izvesti do konca borbo proti monopolističnemu sektorju. Partija mora upo-

števat absolutno potrebo trdne povezave sindikalne borbe s splošnim demokratičnim gibanjem, ki se sedaj poraja v obliki široke ljudske delovne fronte.

NUJNA NALOGA DELOVNEGA LJUDSTVA JE USTVARITI LJUDSKO OBLAST

Član CK Emilio Sereni je poudaril, da gre Partija sedaj po poti širokega množičnega gibanja k ustvaritvi režima naprednih demokracij v Italiji. Do volitev 2. junija in morda celo do trenutka, ko so bili predstavniki delovnega ljudstva izključeni iz vlade, se je razširila med delovnimi množicami in v njihovi avangardi »parlamentarna blodnja«, ki je zavrla razvoj množičnega gibanja. De Ga-

ki je nastal zaradi tega, ker se je po krivdi države in posestnikov zmanjšala setvena površina žitaric.

BORBA ZA AGRARNO REFORMO MORA BITI POSTAVLJENA NA ŠIROKI PLAN NACIONALNE BORBE

»Borba kmečkih množic« je rekel Grieco, »je jasno dokazala, da kmetje ne omejujejo svoje borbe le na zaščito lastnih interesov, temveč jo prenašajo tudi na širše področje agrarne reforme.« Poudaril je, da se kmetje borijo za agrarno reformo navzlic željam veleposesnikov, brez udeležbe in proti željam vlade in veleposesnikov. Za izpolnitev te naloge ne zadostuje samo sindikalna dejavnost. Agrarna reforma ni sindikalna zahteva. Nanaša se na vse probleme. na vsa



Palmiro Togliatti govori na šestem kongresu KP Italije

speri je dovolj lahko izključil predstavnike delavstva iz vlade, ker ni bilo v državi močnega množičnega gibanja, ker je med delovnim ljudstvom gospodarila »parlamentarna blodnja«. Ker ni bilo množičnega gibanja, ki bi moglo prisiliti krščansko-demokratske stranke k izpolnitvi njenih obveznosti, se je lahko De Gasperi odrekol volivnemu programu svoje stranke in zatajil vse dane obljube.

Ob popolni vzpostavitvi oblasti kapitalističnih reakcionarnih sil je nujna naloga delovnega ljudstva, ustvariti drugo oblast — ljudsko oblast, zasnovano na širokem množičnem gibanju za ustvaritev strukturnih reform v italijanskem gospodarstvu. Te nove oblike dejavnosti in borbe so že delno preizkušene med protinapadom delovnega ljudstva na imperialiste.

Predstavnik kmečke federacije Barija je govoril o borbi kmetov južno Italije, katere cilj ni le neposredno izboljšanje življenjskih pogojev množic, temveč tudi konkretna ustvaritev agrarne reforme.

Član CK Ruggero Grieco je omenil gibanje za kolonizacijo neobdelane zemlje na Siciliji, v Kalabriji, Campagni in Lazio in borbo poljedelskih delavcev v Padski nižini. Opozoril je na resen položaj,

področja nacionalnega življenja in zapima vse politične, ekonomske in socialne sile. Zato so in morajo biti v središču pozornosti borbe za agrarno reformo kmetijski komiteji, v katerih morajo biti zastopane vse demokratične sile. Tako bo borba za agrarno reformo postavljena na široki plan nacionalne borbe, ki ima lahko samo en izhod.

Na koncu je Grieco izjavil, da bo čez nekaj mesecev drugo zasedanje »Agrarne ustavodajne skupščine«, ki predstavlja nacionalni kongres kmetijskega komiteja.

Voditelj mladinske organizacije Komunistične partije Italije je govoril o udeležbi mladine v borbi za demokracijo.

Na tej seji je član Politburoja Komunistične partije Bolgarije Vladimir Popov govoril o kongresu pozdrave bolgarskih komunistov in Georgija Dimitrova.

Na kongres so prispele tudi delegacije poljske delavske stranke, Komunistične partije Rumunije ter delegacija Vsesvezne komunistične partije (boljševikov), katere člana sta Judin in Grigorijan. Udeleženci kongresa so z burnimi ovacijami pozdravili sovjetske delegate z vzklikanjem »Naj živi Stalin!«

REFERAT GEN. SEKRETARJA ITALIJANSKE GENERALNE KONFEDERACIJE DELA DI VITTORIA

Tretji dan zasedanja kongresa je govoril generalni sekretar Italijanske Generalne konfederacije dela Di Vittorio, ki je podal točno sliko sedanjega položaja sindikalnega gibanja v Italiji.

»Generalna konfederacija dela«, je rekel Di Vittorio, »je danes neomajen steber obrambe delavskih pravic ter organizacija, brez katere in proti kateri se ne da napraviti nič pomembnega v naši državi.« Ko je našel zahteve, ki so jih sindikati izvajali v korist delavcev, je dejal, da »oblast poslodavcev ni več neomejena kot nekdanje.«

Glede na stavke je izjavil: »Ne strinjamo se s teorijo, da pomeni stavka zastoj v narodnem gospodarstvu. Pripravljeni smo odstopiti od vsake stavke, toda naši nasprotniki, ki bi nam hoteli s kontrolo in omejitvami zvezati roke, naj se zavedajo, da delavskega razreda ne bodo preslepili z nikakršnimi zvijačami in da bo uporabljal orožje stavke, kadar koli bo to potrebno.«

Di Vittorio je nadalje rekel, da bodo zopet proučevali vprašanje davka na mede, in omenil zahteve Generalne konfederacije dela glede izboljšanja ekonomskih pogojev za določene kategorije delavcev in glede rešitve problemov, ki mučijo določene industrijske panoge, zlasti v severni Italiji, zatem glede vprašanja juga ter zahtev za izpolnitev obljub nezaposlenim.

V zvezi s težkim položajem gotovih panog italijanske industrije je opozoril, da bi industriji hoteli rešiti ta problem z odpusčanjem delavcev, ter je poudaril: »Sklenili smo vztrajati na izvajanju načel, ki so sankcionirana v ustavi re-

publike, po katerih ima lastnina družbeno vlogo in se mora podrežati potrebam skupnosti. Zahtevamo zaplembo in podržavljenje proizvodnih podjetij, ki izjavljajo, da ne morejo več nadaljevati dela.

O narodnih problemih v zvezi z Marshallovim načrtom je vprašal, ali ameriška pomoč ustreza načrtom o razvoju italijanske industrije ter rekel: »Ne želimo zastopati protiekonomične politike, nočemo pa, da bi vlada vodila enostransko politiko, temveč hočemo razširitev območja naših gospodarskih odnosov na vzhodnoevropske države.«

Ko je poudaril, da je sindikalna enotnost »močno orožje za obrambo in razvoj demokratičnih ustanov v državi«, je dejal, da se morajo katoliški delavci zavedati svojih dolžnosti do delavskega razreda ter odstraniti vse vzroke cepitve.

Di Vittorio je na koncu svojega govora poudaril pomen nove ljudske demokratične fronte, katere program ustreza programu akcije, ki so ga pogosto odobrili organi Generalne konfederacije dela.

Stavkovni val v Italiji se širi

Rim 9. jan. (Tass.) Stavka 100.000 bančnih nameštencev se nadaljuje v vsej državi. Nadaljuje se tudi stavka italijanskih ribičev ob Jadranski obali, ker so razgovori z lastniki ladij ostali brez uspeha.

V območju Fana je bila objavljena splošna stavka v znamenje solidarnosti z brezposelnimi delavci in v protest proti delodajalcem, ki sabotirajo izpolnitev obveznosti, prevzetih med pogajanjimi s predstavniki sindikatov. Prišlo je do spopadov s policijo. Položaj je še nadalje napet.

Izjava jugoslovanskega veleposlanika v Londonu ob izročitvi jugoslovanske note vladi ZDA zaradi blokiranja naših zlatih rezerv

London, 9. jan. (Tanjug). Veleposlanik FLRJ v Londonu dr. Ljubo Leontič je imel v sredo na jugoslovanskem veleposlaništvu tiskovno konferenco v zvezi z noto, ki jo je izročil jugoslovanski veleposlanik v Washingtonu Sava Kosanović ameriškemu zunanjemu ministru zaradi jugoslovanskih zlatih rezerv, ki so blokirane v ZDA.

Veleposlanik dr. Leontič je najprej na kratko obrazložil vsebino note ter je dejal: »V tej zvezi bi rad opozoril na dejstvo, da so proti nam uporabile ZDA zares edinstven postopek, in to v času, ko komaj lahko rečemo, da je

vojna končana. Vsi navedeni razlogi, s katerimi bi radi opravičili to ali podobno ravnanje, so umetno ustvarjeni samo zato, da bi prikrili resnico pred svetovno javnostjo. Nepristranski opazovalci lahko sami sklepajo kakšni nameni se skrivajo za tem ravnanjem.«

Odgovarjajoč na vprašanja navzočih predstavnikov tiska, je veleposlanik Leontič naglasil, da gre za depozite, ki se ne dajo spraviti v zvezo z vprašanjem odškodnine za nacionalizirano imovino, niti se ne morejo postavljati pogoji za naknadno povrnitev tega depozita.

Angloameriški imperialisti hitijo z razkosanjem Nemčije

Berlin, 9. januarja (Tass). V Frankfurtu ob Meni se je pričela konferenca vojaških guvernerjev »biconije« s predsedniki delovnih vlad Zapadne Nemčije in voditelji dvoekonomske gospodarske sveta. Od 27 povabljenih osebnosti jih zastopa 14 klerikalno-buržoazni del krščansko-demokratske unije, 10 Schumacherjevo krilo socialdemokratske stranke, ostali pa liberalnodemokratske stranke in stranko centra Lutke morajo na ukaz angloameriških generalov sprejeti sklepe, ki dejansko pomenijo razkosanje Nemčije z vsemi težkimi posledicami za nemški narod. Na konferenco niso sprejeli predstavnike tiska. Poslopije, v katerem zasedajo, strazi močne patrulje ameriške policije.

Pobudnikom frankfurtske konference je dobro znano, da želi nemški narod enotno Nemčijo. Ljudsko gibanje za enotnost dežele in pravičen mir je zavzelo velik razmah kljub conskim mejam in sabotaji federalistov. Ljudski kongres bo eklican 17. in 18. januarja v Bremeu, 24. januarja v Solingenu, ob pričetku februarja pa v Monakovem. Zaradi tega nočejo angloameriške okupacijske obla-

sti ljudskega glasovanja o vprašanju nemške državne ureditve, temveč hitijo, da bi dokončali razkosanje Nemčije ter zato uporabljajo pomočnike tipa Schumacherja, Adenauerja in drugih. »Neues Deutschland« piše, da moramo po frankfurtski konferenci pričakovati še drugo konferenco za denarno reformo v »biconiji«.

Stavke v »biconiji« zavzemajo vedno večji obseg

Berlin, 9. jan. (Tanjug). Število stavkajočih pristaniških delavcev v Hamburgu se je povečalo na 8000. Angleške oblasti so morale uporabiti vojsko za najnujnejša dela pri iztovarjanju.

V notranjosti britanske cone je število prevoznih delavcev, ki stavkajo, naraslo na 16.000 oseb. V Kölnu stavkajo delavci v Vereinigte Lastwagen Gesellschaft. V Kruppovih tovarnah lokomotiv v Essenu stavka nad 3000 delavcev in nameščenec. Prav tako poročajo o novih stavkah v Duisburgu, Düsseldorfu, Mühlheimu in drugih industrijskih mestih.

Visoka jugoslovanska odlikovanja madžarskim voditeljem

Budimpešta, 9. jan. Pooblaščen minister in izredni poslanik FLRJ v Budimpešti Karlo Mrazović je izročil mnogim madžarskim političnim in kulturnim voditeljem ter borbem, ki so se udeležili narodno-osvobodilne vojne jugoslovanskih narodov, odlikovanja, s katerimi jih je odlikoval Prezidnt Ljudske skupščine FLRJ Jugoslavije. Med odlikovanci so tudi predsednik parlamenta Imrö Nagy, ministri Ernö Göth in Laslo Reik, generali Ferenc Minich, Layos Czebi in György Palfi.

Pri slovesnem izročanju odlikovanj sta bila navzoča predsednik madžarske vlade Lajos Dinnyes in podpredsednik vlade Arpad Sekassi.

Ob izročitvi odlikovanj je jugoslovanski poslanik Karlo Mrazović pozdravil madžarske rodoljube, ki so svojim delom prispevali pri ustvarjanju in poglobljanju prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Madžarsko, in ki marljivo gradijo madžarsko ljudsko demokracijo ter s tem prispevajo k utrjevanju miru na svetu.

Predsednik vlade Lajos Dinnyes se je zahvalil v imenu madžarske vlade in odlikovanih ter poudaril, da so bili madžarskim rodoljubom pri izgradnji ljudske demokracije za vzgled jugoslovanske narodi. Odlikovanja jim bodo v vzpodbudo za nadaljnje poglobljanje prijateljstva med jugoslovanskimi narodi in madžarskim narodom.

Posebna komisija bo upravljala imetje bivšega rumunskega kralja ki je sedaj last ljudstva

Bukarešta, 9. jan. (Tanjug) Na seji ministrske komisije za ekonomsko obnovo in denarno stabilizacijo pod predsedništvom ministra za trgovino in industrijo Georgiu Deza so sklenili postaviti komisijo šestih oseb z ministrom Avramom Bunachijem na čelu, državnim podtajnikom predsedstva vlade, ki bo popisala in upravljala imetje bivšega kraljeve rodbine.

List »Scantea« objavlja s tem v zvezi članek, v katerem poudarja, da je bil bivši kralj Mihael lastnik več kot 150.000 ha zemljišča, medtem ko so celokupna zemljiška posestva kraljeve rodbine znašala več kot 600.000 ha. to se pravi polovico zemljišč, ki so jih po demokratični agrarni reformi leta 1945. dobili rumunski kmetje. Razen tega je imel kralj delnice v 36 največjih ru-

munskih bankah in industrijskih podjetjih kot sta tovarna lokomotiv »Malaksa« in »Tovarna traktorjev« v Brasovi, ter v največjem središču rumunske industrije »Resicie« itd. Poleg tega je imel bivši kralj največji del delnic v obojevalni industriji ter industriji sladkorja in alkohola. Zainteresiran je bil tudi v premogovni in petrolejski industriji, bil pa je solastnik v družbah angloameriškega kapitala »Astra Romana«, »Steara Romana« itd.

»S padcem monarhije, piše na koncu »Scantea«, so postala ogromna kraljeva imetja in bogastva, pridobljena z znanjem mestnega in vsakega delovnega ljudstva, last države in rumunskega ljudstva, ki izgrajuje sebi in bodočim pokolenjem lepšo in srečnejšo bodočnost.

Ameriški slovanski kongres bo podpiral predsedniško kandidato Henryja Wallacea

New York, 9. jan. (Tanjug). Delegacija prvakov ameriškega Slovanskega kongresa je uradno sporočila bivšemu podpredsedniku ZDA in neodvisnemu kandidatu za predsedniške volitve Henryju Wallaceju, da bo ameriški slovanski kongres podpiral njegovo kandidato.

Delegacija, v kateri je bil tudi predsednik newyorške organizacije ameriškega Slovanskega kongresa, znani jugoslovanski virtuozi na violini, Zlatko Baloković, je izjavila, da sta ustanovitev tretje stranke in Wallacejeva kandidatura razveselila ameriške Slovane, ki žele podpirati in zasledovati zunanjo politiko, katere smernice je postavil Franklin Roosevelt.

Predvolivna demagogija predsednika Trumana

Washington, 9. jan. (Tass). Ameriški politični krogi komentirajo Trumanovo poslanico Kongresu in naglašajo, da je to volivna propaganda, ki hoče onemogočiti ljudskemu podpredsedniku ZDA Henryju Wallaceju doseči

uspeh na bližnjih predsedniških volitvah.

Trumanova poslanica je naletela na nevarnosti, ki jo zanj predstavlja to ne samo pri republikancih, temveč tudi pri nekem delu demokratov. Mnogi člani Kongresa so v razgovorih s predstavniki tiska obtoževali Trumanu, da se bavi s predvolivno demagogijo. Vodja republikancev v Predstavniškem domu Charles Halleck je izjavil, da poslanica priča o tem, da je Truman v resnici zaskrbljen zaradi nevarnosti, ki jo zanj predstavlja Wallacejeva kandidatura.

Član Kongresa Jenner (republikanec iz države Indiana) je izjavil, da je poslanica predvolivni dokument, s katerim se poskuša »znova pridobiti naslove, ki jih Wallace odvzema Trumanu. Napredni senator Taylor (demokrat iz države Idaho) je izjavil, da poslanica ni zmanjšala njegove bojazni, da vodi Trumanova zunanja politika v novo vojno. Medtem ko govori predsednik o miru, je izjavil Taylor, obenem predlaga, naj se izvede mobilizacijo naše mladine in želja nadaljevati politiko izogibanja OZN.

FIZKULTURA

SPLOSNA TELESNA VZGOJA

Razpisano je tekmovanje v ljudskih mnogobojih za fizikurna društva in aktive

Beograd, 9. januarja. Na podlagi sklepov I. posvetovanja Fizikurne zveze Jugoslavije za splošno telesno vzgojo razpisuje Centralni odbor Fizikurne zveze Jugoslavije tekmovanje v ljudskem mnogoboju za vsa fizikurna društva in aktive.

Po tem razpisu bodo tekmovanja v ljudskih mnogobojih za prvenstvo društev in aktivov v okrajih, ljudskih republikah in v vsej državi.

V ljudskih mnogobojih bodo tekmovali člani, članice, mladinci, mladinke, pionirji in pionirke.

V društvih in aktivih bodo za prvenstvo posameznikov tekmovali člani, mladinci, mladinke, pionirji in pionirke.

Pri tekmovanju za okrajno, republiko in državno prvenstvo bodo tekmovala fizikurna društva in aktivji, za skupno prvenstvo oddelkov in posameznikov iz fizikurnih društev in aktivov; za skupno prvenstvo vrst in za skupno prvenstvo posameznikov: člani, članice, mladinci, mladinke, pionirji in pionirke; za prvenstvo vrst in posameznikov samo iz fizikurnih aktivov: člani, članice, mladinci, mladinke, pionirji in pionirke; za samostojno prvenstvo vrst in posameznikov iz kmečkih aktivov: člani, članice, mladinci, mladinke, pionirji, pionirke, za samostojno prvenstvo vrst, posameznikov in iz srednješkolskih aktivov pa mladinci in mladinke.

Tekmovanje v društvih in aktivih mora biti končano najkasneje do 30. aprila 1948. leta. Podružnice (kolektivni) fizikurnih društev morajo izvesti ta tekmovanja za vse svoje člane. Najboljši tekmovalci iz kolektivov se morajo udeležiti društvenega prvenstva.

Na podlagi rezultatov tekmovanja v društvih in aktivih morajo društva in aktivji sestaviti vrste za tekmovanje v okrajnem prvenstvu. Vrsto sestavlja 8 tekmovalcev (članov, članic, mladincev, mladink, pionirjev in pionirk). Za končno oceno vrste se upošteva samo ocena prvih 6 tekmovalcev. Tekmovanje za prvenstvo posameznikov v okrajih mora biti v skladu s pravili za tekmovanje vrst, če pa društva ali aktivji v posameznih skupinah ne morejo sestaviti vrste, se jim izjemno dovoli, da tekmujejo za iste samo posamezniki.

Tekmovanja v ljudskih mnogobojih za okrajno (mestno) prvenstvo bodo organizirali okrajni (mestni) fizikurni odbori najkasneje do 23. maja 1948.

Tekmovanje pionirjev in pionirk fizikurnih društev in aktivov bo končano skupno z okrajnim (mestnim) prvenstvom. Prvaki ljudskih republik FLRJ bodo določeni na podlagi doseženih rezultatov na teh tekmovanjih.

Tekmovanja v ljudskih mnogobojih za prvenstvo ljudskih republik bodo v času

fizikurnih zletov posameznih ljudskih republik. Pogoje za sodelovanje na teh tekmovanjih bodo razpisali odbori za splošno telesno vzgojo pri glavnih odborih fizikurnih Zvez posameznih ljudskih republik.

Tekmovanja v ljudskih mnogobojih za prvenstvo FLRJ bodo od 5. do 7. septembra 1948. v Beogradu. Vsaka ljudska ljudska republika ima pravico poslati največ tri najboljše vrste članov, članic, mladincev in mladink. Ljudske republike lahko pošljejo na ta tekmovanja tudi tiste posameznike, ki so tekmovali pri tekmovanju za prvenstvo ljudskih republik izven vrst.

V vseh zgoraj omenjenih tekmovanjih pa ne morejo sodelovati tekmovalci zveznega ali prvega razreda tistih fizikurnih panog, ki so na tem programu ljudskih mnogobojev.

Center za fizikurno značko pri Cent. ralnem odboru FZJ bo izdal navodila, kako se bodo upoštevali uspehi tekmovalcev v ljudskih mnogobojih pri polaganju norm za značko fizikurnika.

GLEDALISCE

SLOVENSKA NARODNA GLEDALISCA

Drama - Ljubljana

Sobota, 10. ob 20: Molière: »Tartuffe«. Red A. Nedelja, 11. ob 14.20: Levstik-Kreft: »Tugomer«. Izven. - Ob 20: Cervantes: »Štiri medigres. Izven. Ponedeljek, 12. ob 20: Levstik-Kreft: »Tugomer«. Red Mladinski ZSD.

Opera - Ljubljana

Sobota, 10. ob 15: Kozina: »Ekinokcije«. Zaključna predstava za vojnštvo ljubljanske garnizije. Nedelja, 11. ob 19.30: Mozart: »Figarova svatba«. Izven. Ponedeljek, 12. ob 19.30: »Janaček«. Jenufas. Red E.

Za danes, soboto, je Opera sprejela predstavo. Vrsti so ob 15. uri Kozinova opera »Ekinokcije kot zaključna predstava za vojnštvo. Zvečer ostane Opera zaprta. Abonenti E reda imajo predstavo »Jenufas, ki jim je bila prvotno namenjena za soboto zvečer in je bila po radu večera obavljenasele v ponedeljek 12. t. m.

Drama - Maribor

Nedelja, 11. 1. ob 15: Shakespeare: »Karlohotet«. Izven.

Opera - Maribor

Nedelja, 11. 1. ob 20: Dvojak: »Rusalka«. Gostovanje Ksenije Vidalijeve. Izven.

V KOČEVJU

Nedelja, 11. 1. ob 16: Ogrinc: »V Ljubljano je dajnos. Tretjič.

SENTJAKOBSKO GLEDALISCE

Mestni dom

Sobota, 10. 1. ob 20: B. Nušič: »Zaljučoa familija«. Nedelja, 11. 1. ob 15: B. Nušič: »Zaljučoa familija«. Popolnanska predstava.

Prosimo, da se pravosodno vstopnice v prodajni in trgovini Eda, Presernova ul. 48, tel. št. 4400. Obiskovalci iz okolice narobe vstopnice lahko pisмено ali telefonično na prej navedeno številko.

LJUDSKO GLEDALISCE CELJE

Gostovanje v Šoštanj

Sobota, 10. 1. ob 20: Ivan Drev: »Taleis. Režija Jože Tomažič. Nedelja, 11. 1. ob 15: »Taleis.

Gostovanje v Topolšici

Nedelja, 11. 1. ob 19: Nušič: »Gospa ministrica. Režija Jože Tomažič. (Petindvajsetič).

V TRBOVLJAH

Sobota, 10. 1. ob 19.30: Ivan Cankar: »Kralj na Betanovcu. Otrdič. Predstava za sindikate. Vstopnice tudi za ostalo občinstvo.

V KRANJU

Nedelja, 11. 1. ob 17: Jurčič-Klemenčič: »Deseti brat«. Izven.

KINO

LJUBLJANA, UNION: Sovjetski barvni film »1. maj 1947 v Moskvi«, tehnik. MATICA: Sovjetski film »Najdenček«, tehnik. MOSKVA: Sovjetski film »Križarka Varjaga«, tehnik.

SLOGA: Jugoslovanski film »24 ur glavnega mesta FLRJ«, tehnik. Vse predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.

KODELJEVO: Sovjetski film »Srednji napadalec«, tehnik. Predstava ob 19.30.

SISKA: Sovjetski film »Prelepa Vasilica«, tehnik. Predstave ob 18 in 20. uri.

MARIBOR, ESPLANADE: Sovjetski film »Brez dotec«, tehnik.

GRAJSKI: Češki film »Pardubiške gospe«, tehnik.

CELJE, METROPOL: Sovjetski film »Mlinca«, tehnik.

DOM: Sovjetski film »Naloga majorja Buločina«, tehnik.

KAMNIK: Jugoslovanski film »Slavica«, tehnik.

KRANJ, MESTNI: »Teden slovenskega filma«, spored B.

PTUJ: »Teden slovenskega filma«, spored A.

KAKO SE BODO NAŠI NAJBOLJŠI ŠPORTNIKI PRIPRAVLJALI NA OLIMPIJADO 1948

Za pripravo naših najboljših športnikov — zastopnikov na olimpijadi 1948 je bil izvršen temeljit in strokovni plan. Naša država bo sodelovala na olimpijadi v 12 različnih panogah. Naši najboljši smučarji in drsalci, ki bodo koncem meseca ede delovali na zimski olimpijadi v St. Moritzu so v glavni fazi pripravljanja, ostali športniki pa se bodo pričeli načrtno in sistematično pripravljati. Skupno pripravljane je razdeljeno v tri vrste: v pripravljani, izbirni in v tretji končni del — kvalitetno dopolnjevanje sistema, stila, taktike itd. Ta tretji del se bo vršil v posebnih olimpijskih taboriščih, ki se bodo za vse vrste športa ustanovila v različnih delih države.

Plavalci bodo izvedli zimski trening v Beogradu pod strokovnim vodstvom trenerja Darka Prvana, koncem meseca maja pa bodo vsi izbrani plavalci in plavke nadaljevali s treningom v sladkovodnem bazenu, najbrže v Ljubljani. Prav tako bo treniralo pod strokovnim vodstvom inozemskega trenerja 18 waterpolistov.

Olimpijski kandidati lahkotletci se bodo pripravljali v večkratnih enotedenskih skupnih treningih. Okrog 100 lahkotletov se bo izmenjalo na teh treningih na Reki, ki bodo pod vodstvom trenerja Kumerja in drugih naših najboljših lahkotletskih strokovnjakov.

Nogometaši se bodo pričeli pripravljati v prvi polovici februarja na otoku Brinu pri Pulju. Štiri niša najboljša moštva »Partizan«, »Dinamo«, »Hajduk« in »Crvena zvezda« se vežbajo in trenirajo. Ta trening bo služil vodstvu olimpijskega odbora kot ožja izbira naših olimpijskih predstavnikov, ki se bodo v skupnem olimpijskem taborišču pripravljali do pričetka olimpijade 1948.

Košarkaši bodo imeli enomesečni izbirni trening od 8. februarja do 8. marca. Drugi del treninga pa bo v Beogradu od 25. aprila do 16. julija.

Veslači so se že pričeli pripravljati. Za olimpijske kandidate so bili določeni veslači FD Šibenika iz Šibenika, FD Hajduka iz Splita, FD Mladosti iz Zagreba ter FD Crvene zvezde iz Beograda.

Streliči, kolesarji in boksači bodo prav tako imeli izbirne tekme ter zaključna pripravljavanja v taboriščih, za vsako panogo posebej.

Iz tega pregleda je razvidno, da priprava naših olimpijskih reprezentanc ne obsega ozki krog že v nadarjenih posameznikov, iz katere sredine bodo s pravilno in strokovno izbiro določeni najboljši in najdostojnejši predstavniki FLR Jugoslavije v posameznih vrstah športa, ki nas bodo zastopali na največji prireditvi, na prvih povojnih olimpijskih igrah.

Naši smučarski reprezentanti uporabljajo pri svojem treningu vzpenjačo

Črni vrh, 9. januarja. — Smučarji — olimpijci, ki bodo zastopali Jugoslavijo v alpski kombinaciji na zimski olimpijadi v St. Moritzu, že mesec dni intenzivno trenirajo na Črnem vrhu.

Razen trenerja, znanega in rutiniranega reprezentativca Cirila Pračka, so še tu: Slavko Lukanc, Matevž Lukanc, Jože Bertonec, Franci Čop, Damjan Hladnik, Tinček Mulej, Marjan Megušar in Janko Krmelj. Med reprezentativci je tudi prvak LR Makedonije Ramadan Nasip.

Ze večkrat so bile izbirne tekme, na katerih so se posebno odlikovali Matevž Lukanc, Praček, Bertonec in Čop. Način treninga je zelo poboljšala tudi novozgrajena vzpenjača, ki omogoča smučarjem, da se lahko večkrat vračajo na mesto starta. Vzpenjača je prva te vrste v Jugoslaviji in je grajena po zgledu najmodernejših vzpenjač. Vzpenjačo gonita dva motorja, ki se nahajata eden na podnožju, eden pa na vrhu. Pri vzpenjanju na mesto starta si smučar ne od-

pne smučti, temveč se po njih smuča do vrha. Vzpenjača ga s pomočjo električne energije vleče. Na ta način smučarji petkrat do šestkrat hitreje pridejo na odrejeno mesto. Vzpenjača je dolga 420 metrov. Za to proggo rabi smučar s pomočjo vzpenjače samo 4 minute.

Delo na vzpenjači se je pričelo v prvi polovici oktobra lanskega leta. Večina dela na gradnji je bila izvršena s prostovoljnim delom fizikurnikov jeseniške železarne. Na gradnji vzpenjače so se najboljše izkazali fizikurniki, člani FD »Jože Gregorčiča« iz Jesenic.

Rudi Finžgar ponovno trenira

Planica, 9. januarja. — Rudi Finžgar, jugoslovanski rekordner v smučarskih poletih in član naše državne reprezentance za olimpijado v St. Moritzu, ki zaradi padca pri vežbanju doskoka nekaj časa ni mogel trenirati, je danes ponovno pričel s treningom na 45 m skakalnici.

Tečaj za sodnike odbojke

FZS priredi 23., 24. in 25. januarja v Ljubljani tečaj za sodnike odbojke. Na kraju tečaja bodo polagali vsi tečajniki sodniške izpite. Izpit je sestavljen iz teoretičnega in praktičnega dela.

Vsi kandidati naj pošljejo svoje prijave strokovnemu odboru za igre pri FZS najkasneje do 16. t. m. Prijava naj vsebuje osebne podatke in kratek fizikurni življenjepis. Kandidat ne sme biti mlajši od 18 let.

Na tečaju se bodo obravnavali naslednji predmeti:

- 1. pravila odbojke, 2. osnovne našega fizikurnega gibanja, 3. organizacija in način tekmovanja za fizikurni znak, 4. organizacije, statut in pravilnik FZS. Vsi prijavljeni morajo že sami predelati in tudi obvladati vse zgoraj navedene predmete. Na tečaju se bo vsa snov skupno obnovila. Iz zgoraj predmetov je sestavljen teoretični izpit.

Vsi prijavljeni morajo priti v Ljubljano 22. januarja popoldne in se takoj po prihodu javiti na FZS — Ljubljana - Tabor 13. Hrano in stanovanje priskrbi in plača FZS. Vožnjo plačajo fizikurna društva.

Strokovni odbor za športne igre pri FZS

Vremenska napoved za soboto 10. januarja: Oblačno, pozneje deževno in jano.

Danes vsi Bežigradjani na občni zbor novo ustanovljenega fizikurnega društva v III. moško gimnazijo ob Linhartovi cesti

PREZGODAJ SE JE POSLOVIL OD NAS LJUBLJANI NIKOLAJ PIRNAT KAPETAN JA — AKADEMSKI SLIKAR IN KIPAR PROF. AKADEMIJE UPODABLJAJOČE UMETNOSTI POGREB BO V NEDELJO 11. JANUARJA OB 16. URI IZ KAPELICE SV. NIKOLAJA V LJUBLJANI, 9. JANUARJA 1948. JANEZ, SIN, MANICA, META, SESTRI, ROBBINE LAPAJNE, LOVRIČ, KRAIGHER

Navodila ministrstva za trgovino in preskrbo LRS za sklepanje pogodb industrijskih in živilskih artiklov za garantirano preskrbo

Glede sklepanja pogodb industrijskih in živilskih artiklov za garantirano preskrbo, ljudsko sledeča navodila:

1. Vsi okrajni in mestni ljudski odbori morajo brezpogojno do 11. januarja 1948. do 12. ure sporočiti Ministrstvu trgovine in preskrbe — dispečerski grupi razdobeitv blaga na sektorje (državni, združni in privatni).

2. Vsi predstavniki ovisno pooblaščenca se morajo s pooblastili svojih podjetij (državni tudi za kontingente za privatni sektor) javiti po nižje navedenem razporedu pri »ODSEKU ZA SKLEPANJE POGODB«. Knafljeva ulica 2-I, telefon 37-46, kjer prejme vsa nadaljnja pojasnila in napotila.

Pozivamo Vas, da se zgledate v dne 15. januarja 1948.

CELJE-MESTO: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin Tkalnica hlačevine, Celje, Ind. magazin Tovarna emajlirane posode, Celje, Ind. magazin Rudnik Pečovnik, Celje.

CELJE-OKOLICA: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin Tovarna šamota in železarna, Store, Tekstilna tovarena št. Pavel, Rudnik Zabukovica, Rudnik Laško, Rudnik Velenje.

CRNOMELJ: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza.

GROSUPLJE: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza.

ILIRSKA BISTRICA: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza.

16. januarja 1948. IDRIJA: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin Rudnik Idrija.

GORICA: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin Cementarna Anohovo, Ind. mag. »Gradiš«, Nova Gorica.

JESENICE: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin: Železarna Jesenice, Železniška postaja, Jesenice, Plamen, Kropa, Gradiš, Moste pri Zirovcu.

KAMNIK: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin: Industrijsko podjetje, Kamnik, Tovarna pohištva, Duplica, Induplat, Jarše.

17. januarja 1948. KRANJ: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza.

KOČEVJE: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin, Rudnik, Kočevje.

KONJICE: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza.

KRSKO: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin Rudnik, Senovo.

LENDAVA: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin Izvorji natte, Lendava.

LJUBLJANA-MESTO: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin, Železniška postaja, Ljubljana.

LJUTOMER: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza.

18. januarja 1948. LJUBLJANA-OKOLICA: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin: Tovarna usnja, Vrhnika, Železniško gradilišče, Preserje, Prdilnica Litija.

MARIBOR-MESTO: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin Železniška delavnica, Maribor.

MARIBOR-OKOLICA: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin Granitna industrija, Josipdol, Tovarna orodja, Zreče.

MURSKA SOBOTA: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza.

MOZIRJE: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin Tovarna usnja, Šoštanj.

20. januarja 1948. NOVO MESTO: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza.

POSTOJNA: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin Železniške postaje, St. Peter na Krasu.

PREVALJE: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin Rudnik svinca, Mežica, Ind. magazin Železarna, Guštanj.

PTUJ: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin Tovarna aluminija, Strnišče, Tovarna volnenih izdelkov, Majšperk.

RADGONA: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza.

RAKEK: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza.

21. januarja 1948. SEŽANA: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza.

SLOVENSKA BISTRICA: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza.

SKOFJA LOKA: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza.

SMARJE PRI JELSAH: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin Steklarna Rogaska Slatina.

TOLMIN: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza.

TRBOVLJE: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin Uprava zasav. premogov, Trbovlje.

TREBNJE: Okrajni magazin, Okrajna poslovna zveza, Ind. magazin Rudnik St. Janž.

22. januarja 1948. Splošno trgovsko podjetje za rezervo MTP.

3. Ker nimajo vse Glavne direkcije svojih predstavništvev v Ljubljani se vrši sklepanje pogodb osebno pri spodaj navedenih Glavnih direkcijah in to:

Predstavništvo Glavne direkcije zvezne tekstilne industrije in svilarstva, Beograd — Ljubljana, Sv. Petra nasip 3-a.

Predstavništvo Glavne direkcije tekstilne industrije NR Hrvatske, Zagreb—Ljubljana, (ulica se javi pozneje).

Predstavništvo Glavne direkcije industrije kože NR Hrvatske, Zagreb—Ljubljana, (ulica se javi pozneje).

Predstavništvo Glavne direkcije kemične industrije NR Hrvatske, Zagreb—Ljubljana, (ulica se javi pozneje).

Predstavništvo Glavne direkcije prehrabene industrije NR Hrvatske, Zagreb—Ljubljana, Celovška cesta št. 20 (Pivovarna Union).

Glavna direkcija tekstilne industrije LR Slovenije, Ljubljana, Dapčevićev trg 2.

Glavna direkcija usnjarske industrije LR Slovenije, Ljubljana, Gledališka ulica št. 5.

Glavna direkcija kovinske industrije LR Slovenije, Ljubljana, Frankopanska ul. 21.

Glavna direkcija kemične industrije LR Slovenije, Ljubljana, Resljeva cesta 1.

Glavna direkcija živilske industrije LR Slovenije, Ljubljana, Celovška cesta št. 20 (Pivovarna Union).

Glavna direkcija tekstilne industrije LR Srbije, Beograd — Predstavništvo — zastopnik Stojkovič Zarko, Ljubljana, Dolničarjeva ulica 4.

Generalna direkcija zvezne prehrabene industrije FNRJ, Beograd, sklepa pogodbe v Beogradu — telefonska št. 28—823 pri drugu Vasiču.

Generalna direkcija za prerađu mesa, voča in povrča NR Srbije, Beograd — Predstavništvo, Ljubljana, Cankarjeva ulica 4. dočim za ostale Glavne direkcije odnosno njih predstavništva, ki niso navedene, objavimo naslove, kje se bodo pogodbe sklepale, kasneje.

V kolikor kot dobavitelj ne nastopa Glavna direkcija temveč Min. za komunalne zadeve ali Ministrstvo za notranje zadeve, se sklepajo pogodbe s istimi in to:

Ministrstvo za komunalne zadeve LR Slovenije, Ljubljana, Gledališka ulica.

Ministrstvo za komunalne zadeve NR Hrvatske, Zagreb, Maruličev trg 16, telefon 22—818 (tovariš Brant). Pogodbe se lahko sklepajo osebno osebno pisмено. Dnevni raspored za sklepanje pogodb v tem primeru ne velja.

Ministrstvo za notranje zadeve LR Slovenije, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 5.

4. Vsak nedostatek in eventualne pomankljivosti, ki se pojavijo ob sklepanju pogodb naj se javijo »ODSEKU ZA SKLEPANJE POGODB«, osebno ali telefonično.

5. Vsi predstavniki ovisno pooblaščenca koristnikov morajo takoj po sklepanju, še istega dne, javiti osebno pri navedenem odseku število sklenjenih pogodb ter predložiti prepis zaključnice (pogodbe), v primeru pa, da prepisov nimajo, predložiti zaključnico (pogodbo), katere prepis oskrbi imenovani odsek. Za vse pogodbe, sklenjene izven Ljubljane, se mora istotako javljati vsakodnevno telefonično, prepisi pogodb pa se pošiljajo sproti imenovanemu odseku.

6. V primeru, da nastopi okrajni magazin kot koristnik tudi za privatni sektor, oziroma industrijske magazine, mora »ODSEKU ZA SKLEPANJE POGODB« pri Ministrstvu trgovine in preskrbe poslati celotno pogodbo obnemem z detaljno obrazložitvijo, kolikor in kaj odpade na posamezni sektor.

7. Nastale eventualne spremembe glede sklepanja pogodb, kakor tudi manjkajoči naslovi, se bodo objavljale v dnevnih časopisih in objavah potom radia (opoldanske oddaje) in se je točno ravnati po njih.

8. Vsa podrobna navodila pošljemo po pošti.

Ljubljana, 9. januarja 1948. Ministrstvo za trgovino in preskrbo LRS, Ljubljana.

DNEVNE VESTI

Dežurne trafike 11. I. Belak Mihael, Tyrševa 17; Goli Franciška, Mestni trg 18; Jerman Albina, Belveosova — Kiosk; Jermin Rudolf, Kopalniška — Skupaj Ivanka, Miklošičeva 34; Prehara Hedka, Kopitarjeva — Kiosk; Merjasec Franc, Tržaška 48; Dermasa Marija, Karlovska 6; Hrvat Matija, Ambrožev trg; Kušar Marija, Vidovdanska 1; Rajner Alfonz, Zidovska 1; Velant Albina, Celovška — kiosk. 189

Zdravniško dežurno službo v Mariboru opravlja od sobote 10. I. opoldne do ponedeljka 12. I. do 8. ure zjutraj dr. Ludvik Novak, Stolna ul. 1-III, telefon 20-62.

Zdravniško dežurno službo v Celju opravlja od sobote 10. t. m. opoldne do ponedeljka 12. t. m. do 8. ure zjutraj tov. dr. Lovšin Janez, Gubčeva ulica 8.

</

OBVESTILA

Opozorilo vsem državnim uradom, ustanovam in podjetjem!

Po predpisih Drugega začasnega navodila Ministra za delo FLRJ o izvajanju socialnega zavarovanja vseh oseb zaposlenih v državnih uradih, ustanovah in podjetjih (Uradni list FLRJ št. 110, z dne 27. 12. 1947) morajo državni uradi, ustanove in podjetja predložiti pristojnemu organu Državnega zavoda za socialno zavarovanje predpisano prijavo o izstopu iz službe tistih oseb, ki so bile po predpisih o strokah državnih uslužbencev prevedene v zvanje ali postavljene na položaj, ne da bi jim bilo določeno zvanje, a so bile zavarovane po predpisih zakona o socialnem zavarovanju do 31. 12. 1947, in sicer z dnem izstopa iz službe 31. 12. 1947. Od 1. januarja 1948, dalje pripadajo vsem državnim uslužbencem brez ozira na to, ali so zaposleni v državnih uradih in ustanovah ali pa v državnih podjetjih, pravice, ki jih določa Uredba o zdravstvenem varstvu državnih uslužbencev in pravice, ki jih določa ta Zakon o državnih uslužbencih in Zakon o ugotovitvi pravice do pokojnine in vstopu v pokojninski sklad in prispevek za delavske domove odnosa.

Za čas delavnosti imajo državni uslužbenec pravico na redne prejemke, za to so dolžni organi DZSZ ustaviti izplačilo hranarin vsem državnim uslužbencem od 1. januarja 1948 dalje. Da bo to DZSZ-om omogočeno, naj javijo vsa podjetja, uradi in ustanove imena in rojstne podatke vseh tistih svojih uslužbencev, ki so bili po 1. 1. 1948, v bolniškem staležu, pa jim hranarina ne pripada več. Opozorjamo na to, da je to obvezno.

OBVESTILO

Ministrstvo za notranje zadeve — Uprava Narodne milice, je ugotovila, da razne ustanove, podjetja in drugi imetniki cestno-motornih vozil kljub pozivom še niso predložili potrebnih dokumentov kot dokaz lastništva vozil, čeprav je rok za predložitev potekel že 30. septembra 1947. Da se vprašanje lastništva pravice, ki je nujno, do končne uredi pozivamo vse imetnike motornih vozil, katerih lastništvo je še sporno, to je, ki še niso prejeli odločb v lastništvo in vse tiste, katerih prometne knjižice se glase na ime upravitelja, da v spodaj navedenih dneh pripeljejo vozila na sedeže pristojnih okrajnih Uprav Narodne milice, kjer bo za to določena komisija Uprave Narodne milice, za Slovenijo in Ministrstva za lokalni promet LRS dokončno ugotovila lastništvo.

V posameznih okrajih bo delovala komisija v naslednjih dneh:

- v Dravogradu (Prevalje dne 13. I. 1948., v Mariboru (za Maribor-okol.) dne 14. I. 1948., v Mariboru (za Maribor-mesto) dne 15. in 16. I. 1948.,
- v Ljubljani dne 17. I. 1948.,
- v Ljutomeru dne 18. I. 1948.,
- v Dolnji Lendavi dne 19. I. in 20. I. 1948.,
- v Murski Soboti dne 21. I. 1948.,
- v Gornji Radgosti dne 22. I. 1948.,
- v Slovenski Bistrici dne 23. I. 1948., vsakokrat od 8. ure zjutraj dalje v prostorih Odsikov za notranje zadeve.

Prizadeži imetniki bodo o tem še posebej obveščeni vendar pa naj vsaj na oglas kot obveščevalni bližnji vrti in sicer na vsakem koncu voza I. in II. razreda po en sedež, v vozu III. razreda pa na vsakem koncu po dva sedeža. Sedeži bodo označeni z napisi »Rezervirano za voznika invalida«. Zveznica objavlja hkrati, da smejo te rezervirane sedeže ostali potniki uporabljati le tedaj, če ni voznik invalid, ki bi jih zasedel in le tako dolgo, dokler ne vstopi invalid, ki bi želel zasedeti to mesto. Zvezniška uprava vabi pri tej priliki potujoče občinstvo naj upošteva to navodilo ter tako tudi pokaže, da ve ceniti žrtve, ki so jih dali ti najboljši sinovi naših narodov za blažino nas vseh.

ZA VOJNE INVALIDE BO ZELEZNICA REZERVIRALA MESTA V VLAKIH

Da pokaže spoštovanje in skrb za potujoče vojne invalide, je generalna direkcija železnice te dni naročila, da se v vseh vozovih I., II. in III. razreda rezervirajo sedeži za vojne invalide. Ti sedeži bodo rezervirani v bližnji vrti in sicer na vsakem koncu voza I. in II. razreda po en sedež, v vozu III. razreda pa na vsakem koncu po dva sedeža. Sedeži bodo označeni z napisi »Rezervirano za voznika invalida«. Zveznica objavlja hkrati, da smejo te rezervirane sedeže ostali potniki uporabljati le tedaj, če ni voznik invalid, ki bi jih zasedel in le tako dolgo, dokler ne vstopi invalid, ki bi želel zasedeti to mesto. Zvezniška uprava vabi pri tej priliki potujoče občinstvo naj upošteva to navodilo ter tako tudi pokaže, da ve ceniti žrtve, ki so jih dali ti najboljši sinovi naših narodov za blažino nas vseh.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov Primorje

8.00 Budnica — 6.10 Poročila, objava spreda in vsemenski napoved — 6.30 Jutrarnja telovadba — 6.40 Jutrarnji koncert — 7.00 Radijski koledar. Iz današnjih časopisov. Objave — 7.15 Križem po Balkanu — 7.30 Napoved časa in poročila — 7.45 Lahka glasba — 8.00—8.30 Solska ura — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.45 Zabavna glasba, mali oglasi in objave — 13.00 Cozar Franck: Sonata za klavir in klavir. Izvajata Carlo Pechnerji in Pavel Sivic — 13.30 Igra zabavni orkester Radio Ljubljana — 14.00 Gospodarska oddaja: V borbi za plan — 14.10 Pesni ruskih skladateljev poje Danica Skerlec, pri klavirju Samo Hubad — 14.30 Napoved časa, poročila in objava večernega spreda — 14.45 Sovjetsko vojaške pesmi — 15.00—15.30 Solska ura — 15.00 Bedrich Smetana: Rhapsod. III., simfon. za stroje in rударstven — 18.30 Igra Mali ansambli Radia Ljubljana — 19.00 Tedenski politični pregled — 19.20 Partizanske pesmi — 19.30 Napoved časa in poročila — 19.45 Zabavna glasba, mali oglasi in objave — 20.00 Pogovori s poslušalci — 20.30 Poje Slovenski vokalni kvintet — 21.00 Slovenska orkestralna glasba — 21.00 Veder sobotni večer — 22.00 Prenos vesti zvezne postaje Beograd — 22.15 Pisana glasba do konca oddaje

MALI OGLASI

PRI KLO KRANJSKA GORA je prazno mesto dimnikarskega mojstra, ki bi izvedel tam samostojno obrt. Informacije se dobijo pri KLO Kranjska gora ali pri OLO Jesenice, odesk za obrt in industrijo. — KLO Kranjska gora. 190

MOTORNO KOLO znamke BMW, 750 ccm, s prikolic, v dobrem stanju, prodam. Jako vao Drago, Bukovčak 68, Teharje pri Čevljem. 341

ELEKTRONKE UCHI, UBIL, UCLH, UYIL prodam. Sv. Petra 21, dvorišče. 337

ODSLA je neznan kam Marija Rožman roj. Jančar, roj. 22. 2. 1906, bolj vitke postave. Če je komu kaj znano o njej, ga prosim, da javi proti nagradi Francu Rožmanu, Anače 11 pri G. Radgoni. 327

RAZVEJAVLJAM sledeče dokumente: prometno knjižico koleza 657480 znamke Dürkopff, OF iz Gimnazije, izkaznico industrijskega magazina Tovarne emaljirane posode, tovarniško člansko izkaznico, nakaznico za plašč in zračnico na ime Ograjenšek Franciška, Celje, Razlagova 2. 343

OSEBNO IZKAZNICO št. 8454 na ime Repina Franc, Brod 6, Bohinjska Bistrica, predklujem za neveljavno. 192

RAZVEJAVLJAM izgubljeno osebno legitimacijo ime Kozinski Andrej, Celje, Nabrežje Svoboda 5. 342

PROGLASAM za neveljavno spravevalo in k temu priloženo nostrifikacijsko spravevalo, izdano od ravnateljstva nižje gimnazije v St. Vidu nad Ljubljano na ime Vrtničnik Ana Ljubljana, St. Vid 50, 190

PROGLASAM za neveljavno v zvezi s predano dokumente: osebno izkaznico, OF izkaznico, kolezarsko prometno knjižico in industrijsko nakaznico IR, glesae se na ime Trontelj Slavka, osebno izkaznico št. 090939 in sindikalno knjižico pod p. Lj. I. glesae se na ime Trontelj Janez, izdano vse v Ljubljani.

VOLNENO ROKAVICO, levo, sem zgubila 9 t. m. od Mestnega doma do Trnovskega Najditelja prosim, da jo odda v ogl. odd. Ljudske pravice.

jetja, urade in ustanove, da bodo neupravičeno izplačane hranarine šle na njihov račun, kolikor tega ne bodo izvršili v roku 8 dni po objavi tega opozorila. Dodatki za otroke se izplačujejo državnim uslužbencem v breme urada ustanove, oziroma podjetja. Opozorjamo državne urade in ustanove ter državna podjetja, da državne uslužbenec ne potrebuje prijavljati organom DZSZ, in da morajo izplačljne blazrajne nakazati pristojni Filial DZSZ najpozneje do 10. v naslednjem mesecu odtujenju prispavek za socialno zavarovanje in o nakazilu poslati obvestilo po obrazcu, ki je ponatisnjen v Uradnem listu LRS št. 22 z dne 31. maja 1947, stran 152.

Za tiste osebe, ki so pred 1. oktobrom 1947, vseljale za državne uslužbenec, pa po predpisih o strokah državnih uslužbencev niso bile prevedene v zvanje, oziroma postavljene na položaj brez zvanja, in tudi niso bile prijavljene v socialno zavarovanje (odteroval se je 6,8% prispevek), morajo državni uradi, ustanove in podjetja predložiti pristojnemu organu DZSZ prijavo o nastopu službe in navesti kot dan nastopa 1. januarja 1948, in od tega dne odtgovati 7,2% od prejemkov. Za take osebe se vplačuje 28% prispevek enako kako za delavce zaposlene pri državnih podjetjih, ustanovah in uradih. Če pa so take osebe že na dan 31. decembra 1947, bile prijavljene v socialno zavarovanje (ako se je zanje plačeval 28% prispevek), prijave ni potrebno izvršiti.

Omenjeno navodilo ministra za delo FLRJ bo ponatisnjeno v prvi priložni št. 10 Uradnega lista LRS, nakar opozorjamo vsa Državna podjetja, ustanove in urade. V Ljubljani, dne 8. I. 1948.

Državni zavod za socialno zavarovanje — Filiala Ljubljana, Maribor, Ajdovščina

OBVESTILO

Glavna direkcija za oskrbo s avtomobilskim in pogonskim materialom v Ljubljani, Pražakova ul. 8-I., obvešča vse državne in združene ustanove in podjetja, da je vskladiščno v Zupančičevi jami na Vilharjevi cesti večje število avtomobilov, motorjev in rezervnih delov.

Vabimo vse gorj navedene, da si material na mestu samem smprej ogledajo in to najkasneje do 24. januarja t. l. in zaprosijo za nakazilo odzovarajočega materiala, ker bomo po tem terminu stavili vse nerazdeljeni material in v prosti prodajo. To velja tudi za vse one, ki so za in materialja že pisмено zaposlili. Glavna direkcija za oskrbo za avtomobilskim in pogonskim materialom, Ljubljana, Pražakova ul. 8-I.

OPOZORILO TRANSPORTANTOM PO ZELEZNICAH

Ker so zaradi nastopajočee zime gradbena dela v večjem obsegu za zdaj končana, ima železnica zdaj večje število odkritih nizkostenskih voz, ki so se doslej uporabljali za prevoz zemlje, peska, gramozja in siličnega blaga.

Zato se opozorjamo zainteresirane transportor gradbenega materiala bodisi državnega kakor tudi združnega in privatnega sektorja, naj čim bolj izkoristijo razpoložljivo stanje odkritih nizkostenskih voz in si s pravčasnim prevozom že v prvem četrtletju zagotovijo zadostne količine gradbenega materiala. Ker visokostenskih odkritih voz blaga se vedno primanjkuje, opozorjamo hkrati, da bo železnica za nakladanje kamenja, opeke, desk, kaolina, starega železa in drugega takega blaga dajala v uporabo tudi odkrite vozove z nizkimi stranici, čeprav bi morabili zainteresirani za prevoz tega blaga naročiti odkrite vozove z visokimi stranici. — Glavna direkcija za eksploatacijo železnice — Ljubljana.

OKLIC

o razgrnitvi podatkov dosežanjih polzev za razgrnitvi ugovorov zoper te podatke v postopanju za osnivanje nove zemljiške knjige za kat. obč. Stavča vas in Veliko Lipje v sodnem okraju Novo mesto

Od 28. 1. do 11. 2. 1948. bodo v Stavči vasi št. 24, vsak delavnik od 8—16 ure razgrnjeni vsakomur na vloged posledkom dosežanjih polzev ustrežajoče popravljeni posestni listi, seznam parcel in lastnikov, zemljiškotična mapa in zapisniki o dosežanjih polzevskih zaradi osnivanja nove zemljiške knjige za k. o. Stavča vas in Veliko Lipje.

Ob zgoraj navedenem času in poleg tega še 12. 2. 1948. se smejo vlagati ugovori zoper pravilnost ali popolnost posestnih listov in to pisмено ali ustno na zpisnik pri sodnem odposlancu, ki bo ob tem času posloval na kraju razgrnitve v Stavči vasi št. 24.

Če bodo podani taki ugovori, se bodo istotam dne 12. 2. 1948. o njih uvedle nadaljnje poizvedbe, h katerim naj tudi brez posebnega vabila pridejo tega dne ob 8. uri osebe, ki so vložile ugovore.

Ves čas razgrnitve in nadaljnjih poizvedb se smejo pri navedenem sodnem odposlancu prijavljati tudi obremenjevalne pravice (zastavne pravice, služnosti, prevžitki itd.).

POZIV!

Ker so morajo po zakonu o volivnih imenikih izvršiti vsi popravki do 31. t. m. pozivamo vse volivce, ki iz kakršnega koli vzroka niso bili vpisani na dan volitev 30. XI. 1947, da to uredijo brezpozojno do 31. t. m.

Istočasno pozivamo vse mladoletnike, ki bodo izpolnili 18 let, da se takoj javijo za vpis v volivni imenik. — Rajonski ljudski odbor — Center.

KUPIMO

DIFERENCIAL

za osebni avto BMW tipa 1939
Ponudbe na upravo »Ljudske pravice« pod »BMV«.

Oglašujte v »Ljudski pravici«

»ELEKTROLJUBLJANA«

DIREKCIJA SOSKIH ELEKTRARN
DOBLAR, pošta ROČINJ

sprejme takoj v službo:

I knjigovodjo,

I blagajnika,

I stenodaktilografino,

I daktilografino,

več pomožnih moči

za knjigovodstvo

Za hrano in stanovanje je poskrbljeno.
Plača po uredbi.

PRESKRBA

PREVZEM SLADKORJA, KAVNIH NADOMESTKOV IN SOLI

MLO — oddelek za trgovino in preskrbo v Ljubljani poziva trgovce, da prevzamejo sladkor za mesec januar in kavne nadomestke pri trgovskem podjetju MLO »Prehrana«, Tyrševa c. (Gregorje) po naslednjem vrstnem redu:

- v petek 9. I. trgovci od črke A—K od 8—12 ure.
- v soboto 10. I. trgovci od črke K—Z od 8—12 ure.

Za manjše količine sladkorja naj prinese trgovci vreče s seboj.

Trgovci prevzamejo sod od ponedeljka 12. t. m. dalje.

DELITEV MESA ZA BOLNIKE

MLO — oddelek za trgovino in preskrbo v Ljubljani obvešča upravičence bolniških nakazil za meso, da prejmejo sveže meso v soboto 10. januarja t. l. od 13—17 ure.

Meso bodo delile poslovalnice Mestna klavnicna št. 1 in 2 na trgu, mesarja Mariječ slovalnica št. 4, Celovška c.; poslovalnica Mestne klavnice št. 5, Janjeva ulica; poslovalnica št. 6, Celovška c.; poslovalnica št. 7, Tržaška c. in poslovalnica št. 3, Zaloška cesta.

Poslovalnice Mestne klavnice in mesarji prevzamejo meso na Mestni klavnici v soboto 10. t. m. ob 9. uri zjutraj.

Prijavljanje za načrtno prevažanje po morju v mesecu februarju 1948.

Pozivamo vse civilne in vojaške ustanove, podjetja in posameznike, da zaradi načrtnega prevoza po morju prijavijo svoje tovore za mesec februar 1948 do 18. januarja letos.

Za prevoz in razvoz blaga vzdolž naše obale na Jadranu: Jadranski pomorski agenciji, Rijeka, Obala Jugoslavenske mornarice 8 — tel. 50.

Za vse prevoze v tujino: Jugoslavenski pomorski agenciji, Beograd, Knez Mihajlova ulica 31 — tel. 20-753.

Prijave morajo biti popolne, jasne in predpisno takeirane po zakonu o takсах ter vsebovati te-le podatke:

1. Naziv in naslov pošiljatelja.
2. Vrsto tovorov.
3. Količino tovorov.
4. Luko vkrcanja.
5. Luko izkrcanja.
6. Naziv in naslov prejemnika.
7. Datum, kdaj je tovor na razpolago za vkrcanje.

8. Ali je treba vso količino prepeljati naenkrat ali v več partijah.

9. Pri izvozu blaga je treba navesti, od kod blago prihaja v luko vkrcanja.

10. Pri uvozu blaga je treba navesti, kam blago gre po izkrcanju in ime vkrcatelja v luki vkrcanja.

Opomba: Navedite podatke glede tovara, n. pr. način pakiranja, količina je kubična prostornina enotonske teže, pri koevskem blagu prijaviite točno težo in število komadov nad enotonsko težo, ali je tovor nevaren, pokvarljiv, njegov obseg in vse ostalo, kar je potrebno za varnost prevoza blaga.

Interesente opozorjamo, da se točno držijo gorajjih navodil in roka ter navedejo točen datum, kdaj jim je ladijski prostor potreben, kajti v nasprotnem primeru prijave ne bodo sprejete v prevozni načrt za mesec februar 1948.

Strank ne bomo posamič obveščali, ali je njihov tovor sprejet v prevozni načrt, ampak naj se same interesirajo v začetku februarja 1948 pri agenciji, kjer so vložile prijavo za prevoz.

Tovore, ki so bili prijavljeni za mesec januar, a niso bili izpolnjeni iz kakršnega koli razloga v dotičnem mesecu, je treba ponovno prijaviti za naknadni prevoz v sledečem mesecu.

Stranke poleg tega opozorjamo, da bodo nosile vse posledice, v kolikor ne bodo imele na razpolago tovara, ki je bil prijavljen v prevoznem načrtu.

Ministrstvo pomorstva FLRJ
Generalna direkcija trgovske mornarice RIJEKA

Raznašalca ali raznašalko

za raznašanje »Ljudske pravice« za okraj Ježica
tako sprejme uprava.

Administratorja(ko)

sprejme takoj KLO VUKOVJE, okraj Maribor-okolica, kamor je predložiti prošnjo z življenjepisom. — Prednost imajo partizani-borci in absolventi administrativnih tečajev

POZIV UPNIKOM IN DOLŽNIKOM

Na podlagi odločbe Okrajne zaplenbene komisije v Brežicah Opr. št. 141-45 z dne 10. oktobra 1945. je prešlo

posestvo, last Bogovič Ivana
v Brežicah št. 113

s pripadajočimi parcelami št. 16/1 in 18/1 k. o. Brežice v državno last in v upravo Uprave Strojno-traktorskih postaj v Brežicah, in s tem v Hkvidacijo.

Pozivajo se vsi upniki, da do 30. januarja t. l. prijavijo svoje terjatve, ker se po izteku tega roka ne bodo več upštevale.

Vsi dolžniki se pozivajo, da poravnajo svoje obveznosti.

Osebe, ki neupravičeno posedujejo kakršno koli imovino razlaščenega Bogovič Ivana, se pozivajo, da isto vrnejo, ker se po sicer proti njim uvedlo sodno postopanje.

Likvidator: Marjan Marinšek.

OPOZORILO

v zvezi s sklepanjem pogodb glede obarvanih kovin za prvo četrtletje načrtno-periodičnega leta 1948.

Opozorjamo vsa resorna ministrstva, razen ministrstva za komunalne zadeve LRS, da bo sklepala zadevne pogodbe na ozemlju LRS z republikanskimi potrošniki v imenu Glavne direkcije zvezne elektroindustrije v Beogradu GLAVNA DIREKCIJA INDUSTRIJSKIH SERVISOV, LJUBLJANA, Tyrševa št. 31.

Glavna direkcija zvezne elektroindustrije Beograd

STEKLARNA V HRASTNIKU išče za takojšen nastop

ABITURIENTA

realne gimnazije za tehnične uradnike (kemotehničarja). — Prošnje naj reflektanti naslovijo na Personalni odesk steklarne v Hrastniku. — Plača po uredbi.

TOVARNA »INTEX« — KRANJ

potrebuje več uradniških moči

z znanjem strojepisja, stenografije, malo knjigovodstva in predvsem dobrih računarjev. V poštev pridejo starejše in mlajše moči z znanjem ene naštetih stvari. — Poleg tega potrebujemo več električarjev in strojnega tehnika. — Interesenti naj se javijo personalnemu referentu tovarne »INTEX«, Kranj pisмено ali osebno. Potni stroški se povrnejo.

NATEČAJ

za izdelavo osnutkov lesenih predmetov za praktično uporabo in okras, kakor lestencev, namiznih in nočnih svetilk, pisarniških potrebščin, pepelnikov, lesenih kljuk itd. — Natečaj razpisuje Glavna dir. lesne industrije LRS, Ljubljana, Tyrševa 1a-III. desno. Sestav predmetov mora biti primeren za strojno serijsko izdelavo. Najboljši osnutki bodo nagrajeni s 1000—4000 din.

MINISTRSTVO LESNE INDUSTRIJE

Ljudske republike Hrvatske

ZAGREB, Bogovičeva ulica I-III, tel. 45-62

obvešča kot proizvajalec drobne potrošnike, da bodo pogodbe o prodaji blaga po dodeljenih kontingentih v smislu naredbe o sklepanju pogodb za prvo četrtletje 1948. sklepali pri teh zastopstvih:

1. pri zastopstvu v BEOGRADU (točen naslov bo objavljen naknadno v dnevnikih) vsi koristniki kontingentov s področja LR Srbije, LR Makedonije ter AP Vojvodine in Kosmeta;
2. pri zastopstvu v SARAJEVU (točen naslov bo prav tako objavljen naknadno v dnevnikih) vsi koristniki kontingentov s področja LR Bosne in Hercegovine ter LR Črne gore;
3. pri zastopstvu v ZAGREBU, Bogovičeva ulica I-III, tel. 45-62, vsi koristniki s področja LR Hrvatske in LR Slovenije.

Mala knjižnica

je naša prva zbirka izbranega leposlovja in esejev, ki bo približala literarne zaklade vseh časov in narodov in ki nudi nekatere pomembne novosti iz izvorne slovnstvene tvorbe. Vsak zvezek stane 10.— dinarjev.

Doslej so izšli:

Zogović: Njegoševa pesnitev o borbi in svobodi. Razprava. Gorki: Starka Izergil — Šest in dvajset in ena. Povesti. Radičević: Izbrane pesmi. Fadejev-Čarni: O sodobni sovjetski literaturi. Razprava. Maupassant: Štiri zgodbe iz francosko-pruske vojne. Elin-Pelin: Jaz, ti, on. Deset zgodb. Andrić Ivo: Popotovanje Alije Džerzeleza. — Most na Zepi. Povesti.

Nadaljnji zvezki so v tisku. — Vsak zvezek stane 10.— din, dvojni zvezek 20.— din. — Dobiva se v vseh knjigarnah

Ureja uredniški odbor. — Odgovorni urednik Dušan Bole. — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6 — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 in 52-65. — Telefon naročninskega oddelka 30-30 — Telefon oglasnega oddelka 36-85. — Štev. ček. rač. 6-90601-0.